La 11256

MŪSŲ VYTIS

3
1960

MŪSŲ VYTIS

Dvimėnesinis Skautiškos Minties Žurnalas

NR. 3 GEGUŽ. - BIRŽ. 1960 XII METAI

LEIDŽIA: Akademinis Skautų Sąjūdis

REDAGUOJA: Vyr. redaktorius — Adomas Mickevičius, 7030 So. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.; redaktoriai: Vytautas Černius, Dalė Koklytė, Ina Užgirienė.

REDAKCINIO KOLEKTYVO BENDRADARBIAI: A. Avižienis, D. Bulgarauskaitė, A. V. Dundzila, L. Germanienė, R. Kviklytė, M. Leknickaitė, L. Petrauskaitė, T. Remeikis, A. Saulaitis, Jr., N. Stasiškis, D. Tijūnėlis, R. Vėžys.

MENINĖ PRIEŽIŪRA: Vytauto Germano

TECHNIKINIS REDAKTORIUS: K. Ječius, pav. A. Trinkūnas

ADMINISTRACIJA: Antanas Paužuolis, 2715 So. Troy Str., Chicago 23, Illinois, U.S.A.; ekspeditorius — Liūdas Ramanauskas; reikalų vedėjas — Sigitas Miknaitis.

BUDŽIU! Redakcijos adresas: A. Saulaitis Jr., P. O. Box 507, Waterbury 20, Conn.

PRENUMERATOS KAINA: Metams — J.A.V. ir Kanadoje 4 dol.; D. Britanijoje ir Australijoje 1 sv.; kitur 2 dol. Metinė garbės prenumerata 10 dol. Prenumeratą ir aukas siųsti administratoriui. Atskiro numerio kaina 75 centai.

SKELBIMŲ KAINOS: Sveikinimai, užuojautos ir kt. smulkūs skelbimai po 2 dol. Kiti pagal susitarimą.

SPAUSDINA: M. Morkūno spaustuvė, 6049 South Ashland Ave., Chicago, Ill.

Straipsniai su autorių pavarde, slapyvarde ar inicialais nebūtinai išreiškia skautiškos vadovybės, leidėjų ar redakcijos nuomonę. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra kalbos, formos ir stiliaus atžvilgiu.

MŪSŲ VYTIS (OUR KNIGHT) is a bimonthly magazine published by the Lithuanian Student Scout Association.

ŠIĄ VASARĄ

trumpai stovyklaujame pabėgę į gamtą nuo miesto triukšmo ir kasdieniškos ritualinės įtampos. Drąsiai ir žaismingai žvelgiame į saulę bei juokiamės draugams gyvenimo vėjų suneštiems į kurį nors žaliuojančios gamtos kampelį. Kelių laiko akimirkų tarpe susikuria stovykla, jos nuotaika ir susidaro savotiškas mažas tačiau savas pasaulis.

Taip, tu stovyklauji šioje vietovėje. Tu priklausai ir šiai organizacijai. Bet ar tu žinai kodėl stovyklauji? Ar žinai kodėl priklausai šiai organizacijai? Gal tik egzistuoji kaip išjudintas vėjas lakstydamas aplink palapines, laužydamas medžių šakas ir drumsdamas ežero paviršių, tik šiaip sau, be blogos valios, tačiau ir be sąmoningo tikslo.

Mūsų dabartinis lietuviškas gyvenimas irgi yra savotiška stovykla — mažas savas pasaulis. Tu jame bent dalinai gyveni. Tačiau ar esi asmeniškai sąmoningai už šį pasaulį apsisprendęs? Ar esi sąmoningai apsisprendęs ir už šią organizaciją? Jei ne, tai susirūpink, nes laikui bėgant tapsi neištikimu sau bei savo bendraminčiams draugams. Neužmiršk, kad toks sąmoningas apsisprendimas yra būtinas mūsų tautinės egzistencijos tęstinumui.

A. Mickevičius

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

KUR ŽMOGAUS KLAIDĄ?

STASYS YLA

Žmogaus protas prasiveržė į atomo branduolį ir jį suskaldė. Atominė jėga neša į erdves jo sukurtus pažinimo aparatus. Netrukus gal neš jį patį. Visatos paslaptys atsiveria naujais akiračiais. Gal bus atrasta nauja gyvybė kitose planetose?

Žmogus turi kuo didžiuotis, bet turi ir kuo susirūpinti. Atominė jėga pasirodė perdidelė žmogaus kontrolei. Ji gali atsigręžti prieš gyvybę savoj planetoj. Toji jėga nebėra **žmogaus** rankose, bet **žmonių,** kurie yra priešai. Ji virto ginklu, kuris kiekvienu momentu gali būti pavartotas. Visi tai jaučia, dėl to kalba apie atominę kontrolę. Ne tik kalba, bet ir bando procedūrinius kelius sustabdyti atominių ginklų vystymą.

Bet kas sukontroliuos žmogų, kuris viena kalba, kita galvoja, o trečia daro? Žmogus savo rankose turi vieną naują jėgą, bet jis pats nebėra vientisas. Reikia kitos, didesnės jėgos, kuri palenktų kontrolei ir suskaldytą atomą, ir suskilusį žmogų?

Tarp instinkto ir proto

Žmogaus rūpestis krypsta nuo pasaulio visatos į savo paties visumą. Kas gi yra žmogaus visuma? Kokį atsakymą teikia mokslas? Yra biologijos, antropologijos, psichologijos išvados. Yrą įvairių sociologijų ir gyvenimo filosofijų sprendimai. Deja, visi atsakymai neatbaigti, nesuvesti, neišlyginti. Yra žinomos jėgos, kurios veikdina gyvybę ir gyvenimą. Žinoma, kad tos jėgos kryžiuojasi, rungiasi, kovoja. Koks tų jėgų grumties tikslas? Atsakymas, rodos, visų panašus: gyvybės išsivystymas, gyvenimo pažanga, žmogaus tobulybė? Bet šis atsakymas turi dvejopą prasmę. Jis pagrįstas priešingais motyvais. Pačiame žmoguje yrą dvi skirtingos jėgos: protas ir instinktas. Protas seniai pažįsta jėgų priešybiškumą ir siekia jį balansuoti. Bet lygiai seniai instinktas bando nukreipti tų jėgų žaidimą į aklą kelią.

Akla jėgų kova savaimingai vystanti gyvybės tobulėjimą (evoliucionizmas), skatinanti civilizacijos pažangą (pozitivizmas), apsprendžianti socialinį gyvenimą (socializmas). Stipresnės jėgos savaime įveikiančios silpnesnes. Stipresnė rūšis, pranašesnė rasė, pajėgesnė klasė pagaliau dominuosianti ir sukursianti naują žmonijos ateitį. Prie to viso aklo jėgų žaidimo, pridėkime sexo instinktą (freudizmas), pasąmonį (psichoanalizė), aklą ir

Straipsnio autorius kunigas Stasys Yla yra žinomas lietuviškos visuomenės darbuotojas, eilės knygų ir studijų autorius. Nacių Stutthofo koncentracijos stovyklos kalinys. Dabar gyvenąs Amerikoje. Nuo 1953 *metų PLSS seserijos katalikų dvasios vadas.*

beprasmišką egzistenciją (egzistencializmas) — ir turėsime vieną ryškų, šiandien dominuojantį žmogaus ir jo gyvenimo visumos aptarimą.

Kažkoks prieštaravimas galvojimui, kažkoks sąmišis sąvokose! Viskas determinuota, akla, tamsu, o tačiau viskas turi baigtis šviesia pažanga ir tobulybe. Kurgi žmogaus laisvė ir atsakomybė? Kur jo protas ir kūrybinė galia, ypač civilizacijoj, socialiniame gyvenime, asmeniškoj egzistencijoj?

Žmogaus samprata suskilo anksčiau,negu buvo suskaldytas atomas. „Atomas suskaldytas, o krikščioniškai suprasto žmogaus nebėra" — rašo laiške vienas mūsų akademikas. — „Vakarai savo filosofinėm psichologinėm koncepcijom suskaldė žmogų ir išpulverizavo jame glūdinčias jėgas. Jei krikščioniškai suprastas žmogus yra tam tikra jėgų visuma, valdoma ir lenkiama į tam tikrą tikslą, tai šiandien Vakarų žmogus yra paverstas tik scena, kurioje veikia praeities įvykiai, veikia viena kita juslė, bet valingos ir atsakomybę jaučiančios asmenybės nebėra". "Mes esame klaidoje, — rašo tas pats. Klaidą sudedame su klaida ir tikimės, kad iš to viso išeis bendra suma — tiesa. O klaida ta, kad visas reformas ir visas statybas pradedame ne nuo pamato, o nuo stogo, ne nuo žmogaus, o nuo valstybės". „Mes galime ir toliau verstis perversija, bet joje pagaliau patys sunyksime".

Atrodo, kad lengviau atsekti kelius į pasaulio visatą, negu į žmogaus gyvenimo visumą. Visatos jėgos palenktos tvarkai ir tikslingumui. Čia nėra vietos perversijai, arba ji pasitaiko labai retai. Kas kita gyvenimiškųjų jėgų — vertybių srityje. Nors jų santykis taip pat nustatytas ir nekintamas, bet žmogus gali jį sukeisti, iškreipti ir sujaukti. Tai priklauso nuo protinio jo pažinimo ir valios veikimo.

Dvejopas vertybių santykis

Yra vienas punktas, kur genetika suartėja su Geneze. Genų chrozomai reiškiasi poriškai ir slepia savyje dvi priešybines jėgas. Dėlto jie gali duplikuotis ir, perduoti kitoms kartoms per neribotą generacijų eilę gali išlaikyti pastovų savitumą. Genezė iškelia būčių ir jėgų dvejopumą, kaip Dievo kūrybos bruožą. Rodos, paprastas dalykas, kad žmogus turi dvi akis, dvi ausis, dvi rankas. Nepaprastesnis dalykas dvi lytys visoj gyvojoj gamtoj. Kuriančioji ranka atskyrė elementus, išsklaidė jėgas, padalino ir išvedė jėgų paralelę kiekvienoj būty.

Koksgi yra tų jėgų santykis? Jis yra dvejopas, pagal dvejopą jėgų prigimtį. Vienos jėgos yra gimininges, antros — visiškai svetimos. Vienos siekia susiderinti, antros išsiskirti.

Imkime ugnį ir vandenį, šviesą ir tamsą, gyvenimą ir mirtį. Jų prigimtis tarsi dviejų priešų. Jie taip pastatyti vienas prieš antrą, kad, suvesti draugėn, vienas antrą puola ir naikina. Panašiame santykyje yra ir vertybės: gėris ir blogis, tiesa ir melas, tvarka ir chaosas, meilė ir neapykanta. Šios rūšies jėgos ir vertybės vadinamos prieštaromis, prieštarybėmis (angl. contradiction, vok. Widerspruch).

Imkime ugnį ir liepsną, šviesą ir atošvaistę, tamsą ir prieblandą, vandenį ir sniegą, mirtį ir merdėjimą. Šios jėgos yra taip gimininges, kad sudaro viena antros dalį, tęsinį ar papildinį. Tokiame santykyje yra ir mei-

lė bei užuojauta, tiesa ir tiesumas, tvarka ir sankcija, tvarka ir laisvė, teisingumas ir meilė, teisė ir pareiga, teisė ir dorovė, žinojimas ir tikėjimas, mokslas ir religija. Į šią jėgų-vertybių skalę įeina: medžiaga ir energija, statistika ir dinamika, tvarumas ir srovenimas, konservavimas ir pažangumas; medžiaga ir dvasia, gamta ir antgamtė, fizika ir metafizika, prigimtis ir kultūra, kultūra ir religija. Šios rūšies vertybės vadinamos priešybėmis (angl. contrast, contrariety, vok. Gegensatz).

Perversinis galvojimas

Perversija įvyksta kaip tik tada, kai bandoma suderinti prieštaras ar išskirti priešybes. Iš tikrųjų, prieštarų neįmanoma suderinti; jas galima tik pasirinkti. Žmogus bando protu įteisinti savo perversinį pasirinkimą. Kodėl jis, sakysim, renkasi tiesą, neapykantą prieš meilę, blogį prieš gėrį, arba ateizmą prieš teizmą. Ar jis bijo tiesos, gėrio „diktato"; bijo teizmo „varžtų"? Jis randa tokių ir kitokių motyvų.

Daugiausiai motyvų žmogus suranda išskirti priešybes ir jas dirbtinai pastatyti kovos pozicijon. Iš to susikūrė visa eilė vadinamų filosofijų. Humanistų filosofija išskiria kultūrą nuo religijos, libertinų — laisvę nuo tvarkos, racionalistų — mintį nuo gyvenimo patirties, pozityvistų — patirtinį pažinimą nuo mintinio, fiziką nuo metafizikos, materialistų — medžiagą nuo dvasios, gamtos mokslus nuo dvasinių (filosofijos, teologijos).

Imkime politinę sritį. Vieniems bendruomenė (valstybė) yra sau tikslas, kitiems — individas. Kolektyvizmas atsigręžia prieš asmenį, individualizmas — prieš bendruomenę. Pirmieji pabrėžia socialinę tvarką (totalizmas), antrieji — individualinę laisvę (liberalizmas). Vieni gina darbą ir darbo klasės interesus (socializmas), kiti — kapitalą ir darbdavių reikalus (kapitalizmas). Vieni konservuoja, supastovina kas yra kintama, sakysim, valdymo formą ir socialinę sistemą (konservatizmas), kiti progresui ir kitimui palenkia, kas yra pastovu, sakysim, net prigimtinę etiką ir teisę (progresyvizmas).

Šios sistemos yra perversiškos jau vien dėl to, kad suskaldo ir išveda kovon priešybinius elementus, kurie pačia prigimtimi yra gimininga ir papildantys vienas antrą.

Privestinis galvojimas gimdo perversinį veikmą, kuris griauna asmeninio ir ypač socialinio gyvenimo pusiausvyrą. Perversija yra įgijusi sisteminį pobūdį. Ji veikia visomis racionaliomis ir ypač iracionaliomis priemonėmis, norėdama save išlaikyti. Viena perversija seka kitą arba stengiasi įveikti antrą.

Perversiški reiškiniai mūsų tarpe

Perversinis galvojimas žnagina ypač jaunus smegenis. Štai, prieš trejetą metų Tėv. Žiburiuose, studentų skyriuje, jaunas autorius skelbė beatodairį progresizmą. Jam „žmogaus galvosena keičiasi su besikeičiančia aplinka, ir taip kyla naujos idėjos ir nauji standartai." Jam neturi reikšmės „storos, senos datos knygos," o J. Maritaino "idėjos jau seniai spėjo pasenti." Kitas jaunas autorius tvirtino, jog pati etika esanti priklausoma nuo kintančios aplinkos, dėlto jis oponuoja K. Drungai, kuris etiškąjį

Čikagos ASD skyriaus narės sueigos, vykusios fil. Dr. Budrienės bute, metu.
Dr. S. Budrio nuotr.

gėrį laiko svarbiausiu veiksniu lietuvybei išlaikyti.

Besikeičianti aplinka turi įtakos idėjoms, bet jos idėjų neišranda. Idėjos iškyla gyvenime ir pakyla virš jo savuoju pastovumu. Idėjos ir gyvenimas yra dvi priešybės, kurių santykis paženklintas sąveika. Gyvenimas gali įnešti naujų idėjų, bet jis negali naikinti senų. Teisingos idėjos visada tinka gyvenimui, kaip teisinga gyvenimo kryptis susiderina su amžinosiomis idėjomis.

Kaip toli eina mūsų nesusivokimas, kas yra priešybės, o kas nesuderinami prieštaravimai, rodo toks mažas faktas. Viena skautininkė, norėdama įrodyti skautų ir ateitininkų nesuderinamumą, šaukėsi evangelijos, neleidžiančios tarnauti dviem ponam: Dievui ir mamonai. Kasgi šiose organizacijose prieštaraujančio? Nėra net akivaizdžios priešybės, ypač ideologiniu požiūriu. Vienintelis priešybinis elementas yra metoduose ir formose. Viena laikosi daugiau principinio, antroji — praktinio ugdymo metodo; viena civilinių, antroji daugiau karinių tvarkymosi formų. „Negalima abejoti pasak St. Šalkauskio, kad skautų ideologija ir jų veikimo priemonės turėtų kokį nors prieštaravimą ateitininkų principams ar pareigoms" (At. Ideolog., 97). Visos buvusios ar kartais esamos įtampos dėl šių organizacijų nesutaikomumo yra pagrįstos tik galvojimo nesusipratimu.

Panašiu nesusipratimu skamba eilę metų vykstąs konfliktas tarp dviejų politinių katalikų grupių. Ieškoma esminio prieštaravimo, kai labai abejotinas net priešybinis skirtumas.

Daugis iš mūsų prieštaravimo plotmėn stato lietuvybę ir amerikietinę kultūrą. Betgi kultūrų integracija negali kelti jokių esminių sunkumų. Sunkumas gali būti tik metodinis, atseit — kaip tas kultūras suderinti.

Mūsų tarpe dar bandoma dirbtinai kurti prieštaros santykį tarp estetikos ir etikos, estetikos ir patriotikos arba tarp pasaulėžiūros ir kultūros, pasaulėžiūros ir mokslo.

Priešybių sąveikos tikslas

Priešybinės jėgos ir vertybės, atskirai paimtos, nėra pakankamai tobulos. Būdamos netobulos, jos viena antros reikalingos pasipildymui. Dėlto jos viena į antrą krypsta ir jieško sąveikos. Bet sąveika pasiekiama ne pirmu jų susilietimu. Kiekviena priešybė yra skirtinga; ji gali egzistuoti ir pati viena. Ješkodama antrojo polio ji nenori savo skirtingumo lengvai atsisakyti. Dėl to jų sąlytis sukuria įtampas, rungtynes, netgi tam tikras kovas — ligi jos randa tinkamą susiderinimą. Priešybių įtampa nėra tačiau tas pats, kas aukščiau minėta kova — akla, instinktinė, siekianti ne tik dominuoti, bet ir kitą užgniaužti, nugalėti, sunaikinti. Šitokia kova yra tarp prieštarų, bet ne tarp priešybių.

Mūsų galvojime kažkodėl tėra tik du matavimai: arba kova, arba taika — ramybė. Šitie du matavimai, išvesti į kraštutinumą, neprileidiža kūrybinės įtampos, vedančios į susiderinimą. Vienas kraštutinumas atstovaujamas materialistų — pozityvistų, antras kvietistų. Vieni siekia vienpusiškos kovos, kuri nežino ramybės, antri jieško ramybės, kur neprileidžia jokios kovos, net su pačiu blogiu (tolstojinis „nesipriešink piktam").

Betgi ramybės nėra net neorganinėj gamtoj. Mažiausiame atome vyksta elektronų ir protonų judėjimas. Juo labiau ramybės negali būti žmogaus gyvenime. Gyvenimas yra nuolatinis derinimas įvairių elementų, jėgų, vertybių; nuolatinė jų apykaita, kuri reikalauja neišvengiamų įtampų. Nebūtų susiderinančios apykaitos, neturėtume energijos darbui, kūrybai, pažangai, tobulėjimui. Nebūtų pažangos, tobulėjimo, — ateitų sustingimas ir mirtis. Kaip priešybinių elektros jėgų, vadinamų plus minus apykaita, sukrauna milžinišką energiją, gamina šviesą ir šilumą, taip ir priešybių apykaita žmogaus gyvenime.

Imkime dvi priešybines jėgas Vakarų civilizacijoje — Valstybę ir Bažnyčią. Viena bandė rungtyniuoti su antra, kartais viena palenkti sau antrą. Būta bergždžių ir nevaisingų kovų, bet vienokia ar kitokia šių dviejų jėgų įtampa ir sąvaika tarnavo Vakarų kultūros pažangai ir brendimui. Šiandien turime du žinomus sprendimus. Amerika šių dviejų jėgų santykį yra nustačiusi pagal priešybių savitumą, o Sovietų Rusija — pagal nesuderinamų prieštarybių. Rusija pasirinko perversinį sprendimą, kaip tai ji daro ir kitose srityse.

Gyvenimas ir religija

Imkime kitas dvi jėgas — biologinę ir teologinę, prigimtį ir antprigimtį, gyvenimą ir religiją. Gaivališkasis gyvenimas, rodos, labiausiai tolimas ir svetimas religinei minčiai. Bet gyvenimas jieško savo antrojo

polio, nes pats žmogus savo prigimtimi yra religiška būtis. Skaitykime graikų Ilijadą ir Odisėją. Gyvenimas čia kaip verdantis katilas, o kas jį supa, ar ne dievų - dievybių pavidalai, maldų ir atnašų aktai? Visas graikų galvojimas ir jutimas supintas su religija. Nežiūrėkim į tas religinių formų iškreiptas, tuos dievų sužmoginimus. Žiūrėkime ilgesio, nerimo, įtampos, to jieškojimo suderinti žmogaus gyvenimą su aukštesne valia.

Šitas susiderinimas mūsų akimis atrodo buvęs nesekmingas, stačiai tragiškas, palyginus su krikščionybės atneštu sprendimu. Tačiau ir krikščionybės galimybėse neišvengiama gili įtampa. Dramatiška buvo įtampa tarp gyvenimo ir religijos pirmaisiais amžiais. Įtampa nenurimo, nors ir kitomis formomis, per viduramžių gadynę. Pirmaisiais amžiais vieni aukojo dievus gyvenimui, kiti — savo gyvenimą Dievui. Krikščionybė lenkė gyvenimą savo idealui ir atnešė naujos skaidresnės atmainos socialiniame, teisiniame, net ūkiniame gyvenime.

Nežiūrint, kaip juodai bandytų kas vaizduoti viduramžius, tačiau tik viduramžiais pražydo ir religija ir gyvenimas, nes vienas antrą labiausiai tempė. Tada subrendo religinė mintis, suklestėjo religinis menas, valėsi žmonių papročiai, kilo gyvenimo kultūra.

Gyvenimas ir religija išsiskyrė tik prasidėjus naujiesiems amžiams. Humanistai pastatė gyvenimą sau tikslu ir atskyrė jį nuo religijos. Ir religija pradėta slėpti už mūrų, atriboti nuo viešojo gyvenimo. Gyvenimo ir religijos įtampa susmuko. Gyvenime prasidėjo atviras puvimas. Aptilo ir religijos pasaulis; religinė mintis neteko savo aukštumų. Reformacija bandė sureformuoti religiją, bet pati atsidūrė pairiine.

Gyvenimo ir religijos įtampa vėl atgyja mūsų laikais. Vėl atsiveria nauji akiračiai jieškoti, kurti, aukotis ir tobulėti. Bet tai liečia tik dalį žmonių. Neseniai pasaulio spauda dideliu susidomėjimu sutiko Amerikos žydų jaunimo — trečioj kartoj — atgyjantį atgimimą. Šie reiškiniai matomi skandinavų, anglų, prancūzų intelektualų ir didžiųjų menininkų tarpe.

Didžiausia šių dienų problema suderinti gyvenimą ir civilizaciją. Čia įtampa yra palaidota, nes technika virto dominuojančia jėga. Ji grąso sunaikinti sveikąsias natūralines vertybes ir pavergti patį žmogų. Žmogus priverstas gintis nuo savo paties išvystytos technikos. Jis darosi rezistentas, jeigu nesakytume — partizanas, žiūrįs tik savęs, savo paties ssuikurtame apjeigu nesakytume — partizánas, žiūrįs tik savęs, savo paties susikurtame apsigynimo bunkeryje. Jis bėga iš gyvenimo visumos ir nebenori imtis bet

Kaip gi su asmeniniu žmogaus tobulėjimu? Ar žmogus gali užmiršti turįs pats savyje ištisą priešybių skalę? Ar jis gali nebejausti įtampų tarp fizinės ir dvasinės savo prigimties, sąmonės ir pasąmonio, proto ir valios, proto ir emocijų, žinojimo ir tikėjimo, tikrovinių reikalų ir idealinių reikalavimų? Ar neatsiveria jam naujas priešybių pasaulis, pradėjus šeimyninį gyvenimą? Psichologiniai dviejų lyčių skirtumai, dviejų žmonių teisės ir pareigos, šeimyninis autoritetas ir individualinė laisvė, gimimų reguliavimas ir moralės reikalavimai, darbas egzistencijai ir atsakomybė vaikų auklėjimui, — šitai priešybės, kurios nesusiderina pačios, bet reikalauja įtemptai

galvoti, kontroliuoti savo sprendimus, derinti ir lyginti, vartoti budrumą ir išimtį, integruoti kas gera ir išjungti kas netinkama.

Vienas pavojingas šių dienų žmogaus pasinešimas — vengti įtampų, o tuo pačiu vengti priešybių derinimo. Žmogus nori palengvinti sau padėtį, apsiriboti viena priešybe, o antrą ignoruoti, paneigti, užgniaužti. Jis nenori vadinamų komplikacijų, kaip tik dėlto atsiduria pavojuje sukomplikuoti save, nebedarydamas pažangos kaip žmogus.

Kitas pavojingas reiškinys — riboti savo intelektualinį pasiruošimą viena siaura specialybe. Specialybė neabejotinai priklauso prie tam tikros pažangos ir tobulybės savo srityje ir savo vietoje. Tai yra tobulybė techniniu, medžiaginiu, profesiniu požiūriu. Tam tikra tobulybė yra ir raumenų lavinimas, bet tik sporto tikslams. Šiuo keliu save ruošiant, galima sutaupyti energijos ir ją panaudoti siekiant didesnio rezultato vienoj siauroj gyvenimo kryptyje. Bet gyvenimo visumos akiratis gali dingti, ir žmogus nejuntamai ima skilinėti, pleišėti, pasimesti savyje.

Žmogus yra visuma, lygiai kaip ir jo gyvenimas. Visumos akiratį turi sekti protas, parengtas platesniu ir visapusiškesniu pažinimu. Sunku inteligentui išsiversti be filosofijos, ypač klasinės ir krikščioniškosios, kuri nuostabiu blaivumu sprendžia minties priešybes, kuri derina priešybes principiniu ir gyvenimiškuoju būdu. Krikščionybės įsitikinimu, priešybės duotos paties Kūrėjo planu ir jų suderinimas susietas su Dievo karalystės realizavimu pasaulyje. Štai pabrėžė jau pirmųjų krikščionybės amžių rašytojas šv. Klemensas: Dievo karalystė tuomet ateis, kai priešybės bus išlygintos" (Ep. II, 12, 2-6).

Čikagos skautininkių dr-vė šventė 10 metų gyvavimo sukaktį. Vakarienės metu vyr. sktn. O. Zailskienė daro veiklos pranešimą.

L. Knopfmilerio nuotr.

V. S. A. MATONIS BROLIJOS KLAUSIMAIS

MV redakcija paprašė LSB Vyriausiąjį Skautininką **v. s. Aleksą Matonį** pasisakyti aktualiausiais skautiškais reikalais. Čia įdedami redakcijos klausimai ir suglausti VS atsakymai.

Kokį Tamsta dalyką laikai mūsų skautybės pagrindu?

LS Brolija turi stovėti ant tikrų skautybės įkūrėjo lordo R. Baden-Powellio pagrindų ir per ilgus dešimtmečius ypač Lietuvoje, vėliau tremtyje ir dabar emigracijoje išugdytų savosios lietuviškosios skautybės principų. Mūsų sąjūdis turi tvirtai laikytis skautybės ir lietuvybės; jeigu vieno iš tų dviejų elementų stokotų ar katras jų silpnėtų, Brolija nebetektų savo pamatų.

Ar galėtumėme pažvelgti į atliktus darbus? Pirmiausia tremtyje Vokietijoje.

Lietuvių skautija, kaip ir mes patys, atsirado tremtyje be turto; mažai to visko, kas buvo laisvoje Lietuvoje sukurta, atkeliavo drauge. Tremtyje reikėjo pradėti rūpintis nuostatais, literatūra ir kt. iš naujo. Reikėjo, ir dabar dar labiau reikia, daug darbo ir laiko tiems darbams.

Kaip Brolijos veiklą paveikė emigracija į kitus kraštus?

Persikilnojimas ir išsiblaškymas į užsienį sutrukdė pradėtus darbus, vadovų kolektyvai išsibarstė; o čia vėl reikėjo iš naujo organizuotis ir darbus pradėti iš naujo.

Pirmasis susitvarkymo didelis žingsnis buvo 1956 m. pataisytas LSS Statutas, taikytas naujoms sąlygoms.

Ar galėtumėte daugiau apie statutą pasakyti?

Dėl įvairių aplinkybių jis netinka — nepilnai prie sąlygų pritaikytas. Mano nuomone, statuto pagrindu turi būti Lietuvoje paruošti statutai, kad būtų tęstinumas. 1956 m. statutas kaip tik ir buvo Lietuvos statutų šešėlis, bet blogai, kad jis paskubom ir nepagalvojus priimtas. Kai kurie nuostatai stačiai negyvenimiški ir yra dalykų, kurie tinkamai statutu nenustatyti.

Kokia buvo pažanga po to?

1958 m. vadija susirūpino padėti vadovams — išleisti instrukcijų, nuostatų, paaiškinimų, stengtis statutą interpretuoti, suvienodinti nurodymus, padėti vadovams prie sąlygų prisitaikyti.

Ėmėmės ne to, kas svarbiausia, o to, kas reikalingiausia: ne Brolijos reguliamino, bet uniformų, vienetų ir panašių nuostatų.

Dabar jau turime įžodžio, uniformos, vėliavų ir gairių, vilkiukų veiklos nuostatus; skautų patyrimo laipsnių programos atnaujintos, išleista visa eilė jūros skautų nuostatų.

Ar yra ruošiamos kitos taisyklės ir kt.?

Taip. Skautų vyčių reguliaminas, garbės ženklų nuostatai, Brolijos vienetų ūkinės atskaitomybės taisyklės, iškilmingų sueigų tvarka ir skautiško rikiavimosi nuostatai.

Norėčiau paminėti, kad jaučiame, jog buvo padaryta klaida, kad Brolijos reguliaminas nebuvo paruoštas pirmas. Taip skubėjome padėti vadovams, kad jį atidėjome.

Įvairūs skyriai irgi paruošė medžiagos?

Skyriai teikė praktinių ir metodinių patarimų bei nurodymų ir medžiagos vadovams. Pavyzdžiui, vilkiukų skyrius išleido metiniam darbo planui nurodymus, lietuviškų žaidimų rinkinėlį; skautų skyrius paruošė metinio veiklos plano pavyzdį, kelis aplinkraščius su nurodymais; kątik pasibaigė trijų mėnesių skilčių varžybos.

Kaip yra su vadovų lavinimu ir kokios daromos pastangos vadovams lavinti?

Vadovų lavinimas šlubavo. Jaučiame, kad jaunesnieji vadovai neturi pakankamo patyrimo, bet tai nėra jų kaltė. Iš viso vadovų lavinimo darbas dėl įvairių priežasčių eina gan sunkiai.

Šiuo metu skiltininkų lavinimas bei jų kursai eina gerai, ir jau davė naudos. Perilgai nesirūpinus vadovų lavinimu, pirmieji žingsniai padėčiai atstatyti yra Ąžuolo mokykla.

Daug naudos vadovams dabar teikia MV priedas **Budžiu!**, kuris sistemingai, kruopščiai, patraukliai ir vykusiai duoda vadovams naudingos medžiagos, idėjų bei sumanymų. Leidinėlį **Budžiu!** vertinu kaipo geriausią iš visų Sąjungos gyvavimo laikų, įskaitant ir Lietuvos, ir ypatingai rekomenduoju ne tik jauniems, bet ir senesniems vadovams, žodžiu, visiems vadovams.

Didelė padėka priklauso Akademiniam Skautų Sąjūdžiui, kad išlaiko šį leidinėlį, ištvermingai neša medžiaginę naštą ir organizuoja finansinį reikalą. Tai yra Brolijai laimėjimas ir didelis ASS gerasis darbas.

Noriu prašyti vadovų leidinėlio Budžiu! nenumesti, kad nedingtų. Tegul jie būna ne atskiro asmens, bet vieneto nuosavybė, kad visi galėtų rinkinėliu naudotis dabar ir ateityje.

Kalbant apie leidinius, kaip Tamstai atrodo Skautų Aidas?

Skautų Aidas žymiai pasitaisė, yra įdomus, turiningas ir jo prenumerata labai padidėjo. Dėkoju visam darbščiam **Skautų Aido** personalui.

Ar bendri planai Brolijai padeda gerai veikti?

Bendri planai būdavo atsitiktinai įspausti, likdavo spragų, trūkdavo praktinių nurodymų. Šiems metams parinktas bendras veiklos šūkis **Geresnis skautas, tobulesnis vienetas!** Šiuo šūkiu vadovai, vienetai ir skautai prašyti veiklą nukreipti taip, kad to darbo išdavose tobulėtų vienetas ir būtų naudos kiekvienam skautui.

Plano pasisekimas yra vadovuose, kurie tiesiogiai dirba su skautais.

Ar yra būdų sužinoti, kaip tas šūkis vykdomas?

Naujosios trijų mėnesių skautų skilčių varžybos daug parodys. Skiltys kurios sąžiningai dalyvavo, ar laimėjo ar ne, prisidėjo prie šūkio įvykdymo – tobulesnė skiltis, tobulesnis vienetas.

Kokie yra šiuo metu vadovų sunkumai?

Galima sakyti, trys. Pirma, daug senesnių vadovų dėl gyvenimo sąlygų, nuovargio, darbų, šeimos reikalų, nuo tiesioginio darbo atitrūko ar jo kratosi. Atrodo, kad kaikur yra mada, kad skautininkui ar paskautininkui „negerai' vadovauti vienetui, nes toks vadovas „persenas", „netinka" ir kt.

O jaunesnieji vadovai turi entuziazmo ir norų, bet kartais stokoja tinkamo skautiško išsilavinimo, idealoginio gilumo ir turi dar menką metodinį bei organizacinį patyrimą.

Dalinai dėl to ir dėl jaunųjų vadovų keblesnės padėties, pradeda silpnėti skautiški ir lietuviški dalykai, o tolstama lengviausia kryptimi į trečią sritį: labiau užsiimama bendra visuomenine veikla. Jei norime turėti tvirtą ir gerą sąjūdį turime laikytis lietuvybės ir anksčiau minėtų savosios skautybės pagrindų. Šito reikalo vykdymas ir yra antrasis sunkumas.

Trečiasis, kad mažėja jaunimo entuziazmas ir menksta noras **skautauti.** Tai labai neigiamai gali atsiliepti skautybei, kaip tokiai, ir nieko gero iš to lietuvybei.

Ar literatūros stoka nėra viena iš problemų?

Vadovai, kurie tiesiogiai dirba su skautais, negali skųstis. Turime savosios spaudos ir, kiek reikia, kiekvienas vadovas gal pasipildyti kitomis kalbomis skautų literatūra.

Kokia yra mūsų tarptautinė padėtis ir kaip eina tarptautinio pripažinimo byla?

Noriu pabrėžti, kad Brolijoje yra vieningas nusistatymas pripažinimo reikalu — visuomet kovojame už tautinį pripažinimą — ginčų dėl to nėra, ir kitais keliais neiname.

Vadijoje vyksta diskusijų dėl kovos metodo — ar kovoti grupėje su kitais, ar atskirai vieniems. Man atrodo, kad kartu su kitais egzilais pripažinimo siekti yra lengviau. Bet šios diskusijos reikalo neaptemdo.

Gal pasakytumėte šį tą apie reprezentacinius dalykus.

Visur stengiamės reprezentuoti Broliją, lietuvių skautybės sąjūdį, jo veiklos uždavinius ir kt. Pernai siuntėme gi atstovus į dešimtąją pasaulinę jamborę Filipinuose, į Tarptautinę konferenciją Indijoje ir kitur.

Turbūt čia daug padeda Jamborės Fondas.

Taip, DF atlieka didelį darbą. Tėvų, bičiulių ir visuomenės dėka JF surenka lėšas reprezentaciniams reikalams. Jau minėjau, kad kur siuntėme savo skautų. Šiais metais mūsų atstovai dalyvaus tarptautinėje skautininkų Indaboje Olandijoje, Amerikos skautų jubilėjinėje stovykloje Colorado, vengrų jubilėjinėje stovykloje Kanadoje, Šveicarijos skautų stovykloje ir kitur.

Taip kai **Mūsų Vytis** atlieka didelį darbą leisdamas **Budžiu!**, taip JF nepaprastai nusipelno, parūpindamas lėšas šiems reikalams.

Dabar kaip tik JF vajus eina ir labai prašau visų skautų ir jų rėmėjų prisidėti.

Prieš tai, kai kalbėsime apie ateitį, ar norėtume ką nors pasakyti apie dabartinę Brolijos vadiją?

Dabartinės vadijos darbą vertinu pozityviai ir esu dėkingas jos nariams. Šalia skautybės veteranų vadijoje turime ir jaunų vadovų. Nežiūrint mažų išimčių, sugebame gražiai dirbti.

Žiūrint į ateitį, ar reikėtų vadijoje daryti pakeitimų?

Vadija šiuo metu perdidelė ir išplėsta. Reikėtų ją suglausti. Negalima šaukti akyvaizdinių posėdžių — tik atsitiktinus korespondencinius posėdžius. Tuo atžvilgiu kaikurie statutiniai nuostatai pakeistini. Posėdžiuose aptariami tik principiniai ir svarbiausi reikalai, o eilinius darbus atleka VS, ir jeigu tektų viską korespondenciniuose posėdžiuose svarstyti, veikla būtų paraližuota. Dabar VS daro kasdieninius sprendimus, pasitardamas, kada reikia, su atitinkamais vadijos nariais pagal savo kompetenciją.

Iš kito taško žiūrint, gerai, kad didelėje vadijoje jaunesnieji vadovai gali pasisemti žinių ir patyrimo iš vyresniųjų.

Kokia talka būtina lietuviškajai skautybei išlaikyti?

Vadovai turėtų įgyti daugiau patyrimo, kelti kokybę, tobulintis. Visi vadovai turi palaikyti glaudų kontaktą su pasyviais skautininkais, kad darbas gerai eitų, būtų talkos ir vyktų bendradarbiavimo tęstinumas. O pasyvieji vadovai turėtų, kiek gali, padėti, domėtis, dalyvauti.

Tolimesnis klestėjimas pareina nuo to, kas stovės darbo priešakyje, kas dirbs valdžioje, kas ir kaip rūpinsis vietovėse ir panašiai.

Esu dėkingas visiems vadovams, ypač tiems, kurie vienetams vadovauja, nes be jų darbo liktų tik tušti lapai ir dokumentai.

Kaip Tamstai atrodo naujas ASS persitvarkymas?

Su dideliu malonumu ir susidomėjimu seku ASS bandymą persitvarkyti ir rasti tinkamesnes reiškimosi formas. Jaučiu, kad atėjo, pribrendo laikas tuo rūpintis ir persitvarkyti. Tikiu, nežūrint kaip susitvarkys, kad liks ryšys vadovavimo darbe, kad ASS nariai ir toliau dirbs Brolijoje ir palaikys glaudžius santykius. Už didelį indėlį, praktišką darbą ir paramą Brolijos vardu Akademiniam Skautų Sąjūdžiui labai dėkoju.

Kaip Tamstai atrodo mūsų skautybės ateitis?

Tikiu į šviesią ateitį, jeigu bus laikomasi tikro skautavimo ir tikros lietuvybės principų.

FSS STEIGIAMASIS SUVAŽIAVIMAS

Dalia Bulgarauskaitė

Tik prieš porą metų aktyviai besireiškiančių ASS narių didžiajai daliai palikus universitetų slengstį ir jei ne savo interesais tai bent amžiumi nutolus nuo dabar bestudijuojančių, atsirado gyvas reikalas suintensyvinti iki dabar egzistuojančią filisterių akademikų veiklą. Pagal naująjį statutą Filisterių Skautų Sąjunga pakeitė anksčiau gyvavusią Akademikų Skautų Ramovę. Ir kadangi FSS įgavo truputį kitokį charakterį nei buvusi ASR, gegužės 28 - 30 dienomis buvo šauktas FSS steigiamasis suvažiavimas nustatyti šios filisterių bendruomenės ateities gaires.

Gan reprezentacinis tiek amžiumi, tiek interesais 73 žmonių būrys susirinkęs į Linkų vasarvietę dvi ištisas dienas prasėdėjo prie diskusijų stalų. Ta pati stovyklose bedainuojanti grupė pasirodė su nauju, daug rimtesniu ir atsakomingesniu veidu. Dabarties lietuviškos ir tarptautinės problemos yra per daug svarbios ir degančios, kad jaunoji, tik studijas baigusi, karta nusigręžtų nuo jų pasyvioje stebėtojo ar arbatėlių gėrėjo rolėje. Todėl atsivežta naujų, konkrečių minčių, kai kurioms iš jų skautiškoje bendruomenėje gal buvus pirmą kartą priimtos.

Suvažiavimą atidarė gegužės 28 d. po pietų ASR pirmininkas fil. L. Maskaliūnas. Pirmininkauti pakviesti fil. G. Šernas ir fil. R. Kezys. Sekretoriavo fil. M. Leknickaitė. Komisijas sudarė: nominacijų — filisteriai — V. Germanas, Z. Viskanta, J. Kamarauskaitė, mandatų — filisteriai R. Minkūnas, R. Stravinskaitė, D. Tijūnėlis ir rezoliucijų — visi specialių ratelių vadovai.

Aštuonios vietovės žodžiu ar laišku buvo pristatytos apie ten gyvenančių ir studijas baigusių narių veiklą ar jos perspektyvas.

Po šių įžangų prasidėjo pirma diskusinė — daug atverianti tema — „FSS vidaus reikalai ir sugyvenimas". Čia įdomiai atsivėrė trijų kartų, jei kartomis arbitrariniai suskirstytumėm Lietuvoje, Vokietijoje ir Amerikoje studijavusius narius, savotiškas charakteris. Moderatorius fil. E. Kaminskas pristatė šias kartas su jų problemomis, išgyvenimais, ir gal skirtumais, pakviesdamas jų reprezentacinius žmones pačius išreikšti save; Lietuvoje auklėtąją kartą reprezentavo fil. B. Lukštaitė, patiekdama šio amžiaus žmonių, Lietuvos dvasios suformuotų ir jos žodžiais, „užbaigtų produktų" persiorientavimo dabartinėje aplinkoje sunkumus. Taip pat ji pabrėžė jų susidomėjimą dabarties problemomis ir nenorą būti ignoruotiems jaunų filisterių. Buvo čia nusiskundžiama jaunų filisterių agresyvumu ir sauvaliavimu.

Vidurinę Vokietijoje baigusią kartą atstovavo fil. A. Stepaitis. Jis tą kartą charakterizavo kaip išaugusią nepalankiose sąlygose ‚vargstančią Vokietijos universitetuose, ir gal dar daugiau tik atvykus į Ameriką ir norint

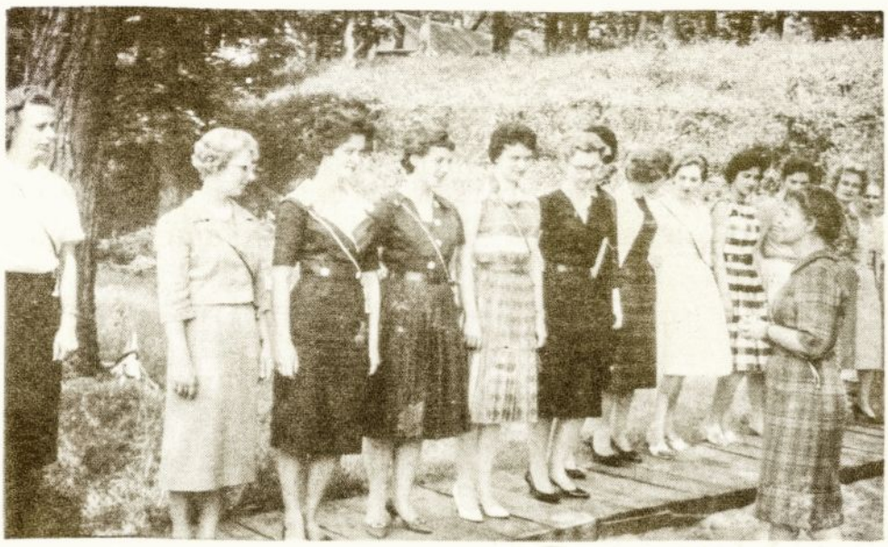

FSS suvažiavimo metu į filisteres buvo pakeltos penkios ASD narės. Fil B. Lukštaitė sveikina, iš k. į d.: J. Lukaitę, J. Kamarauskaitę, D. Bulgarauskaitę, E. Kaminskaitę ir V. Černienę.

G. Peniko nuotr.

užbaigti mokslą. Tačiau virš visko ji paliko dvasiniai atspari, ji atsteigė šiapus Atlanto ASS, ji išvystė efektingą praktišką veiklą, kaip Dr. Vydūno Šalpos Fondą, ji vdovavo skautams. Ši karta, kuriai pačiai reikėjo grumtis su praktiškoms problemoms, gali save charakterizuoti praktiškos veiklos atkūrimu ir išvystymu.

Jauniausioji, Amerikoje pradėjusi ir baigusi studijuoti, karta, kurią šiame pristatyme atstovavo fil. A. Avižienis, subrendo jau kitokiose sąlygose. Praktiškos pragyvenimo problemos jam jau nebuvo gyvybiniai svarbios, bet svarbios pasidarė dvasinės. Tai ribinė karta tarp amerikietiškos ir lietuviškos kultūros, tai karta, nelygi dviem pirmosioms, kuriai jau reikia pačiai apsispręsti likti lietuviu. Tai karta su sužalota vaikyste, užaugusi chaose. Todėl šios kartos žmogus daugiau orientuotas į save, į dvasines, į intelektualines problemas, todėl aplinka nepriimama kaip savaime suprantama, todėl šie žmonės būdami jautresni sau ir aplinkai išvystė didesnį agresyvumą. Diskusijose buvo atakuojama ir ginamasi šiame kartų skerspiūvyje — iki galop guvo prieita išvados, kad kartų skirtumai neišvengiami, kad tas neturi mažinti bendros veiklos pagrįstos bendromis idėjomis.

Praktiškai FSS vidaus ateities veikime iškelti trys pagrindiniai aspektai:

1. Tęsti ir rutulioti skautijos ideologinį teoretinį veidą.
2. Suruošti vienkartinius praktiškus darbus.
3. Savitarpyje palaikyti draugišką, bendrą ryšį.

Toliau sekė apipavidalinimas įvairios FSS veiklos atskirų diskusijų būrelių fone. Laiko stokoje teko laikyti du diskusijų ratelius vienu laiku, kas įgalino vieną klausytoją dalyvauti tik viename iš ratelių.

FSS Kultūrinė Programa buvo pristatyta fil. B. Vaškelio ir konferento fil. E. Kaminsko koordinuojant fil. T. Remeikiui. B. Vaškelis pateikė gan kritišką lietuviškos kultūros įvertinimą. Su kultūra mes dažnai surišame įvairius kitus motyvus, tuo nevertindami meno kūrinių meniniu, bet patriotiniu, religiniu ar kitais kriterijumais. Tad, bandant išvengti šio neobjektyvaus kultūrinio išsivystymo mūsų kultūrnė veikla turi būti dvejopa — kuo galint didesnis asmeniškas informavimasis kultūriniais klausimais, įskaitant ir sovietų Lietuvos kultūrines apraiškas ir kolektyvinė kultūrinė

veikla — prisidedant parodų, koncertų, vaidinimų suruošimu, knygų leidimu, etc. Taip pat buvo skatinta pasipriešinti žemo kultūrinio lygio veikalų ar darbų populiarizacijai. Fil. E. Kaminskas papildė šią kultūros analizę, pabrėždamas mūsų kartos dabartinį charakterį, jo lietuvišką pradmenį ir todėl iššaukiantį įsipareigojimą už lietuviškos kultūros rutuliojimą. Diskusijos čia buvo gyvos, nes kultūriniai klausimai mums yra vieni iš aktualesnių.

FSS Visuomeninę — Tautinę Programą pristatė fil. A. Mickevičius ir fil. D. Tallat-Kelpšaitė, koordinuojant vėl T. Remeikiui. Fil. A. Mickevičius skatino FSS narius įsijungti ir remti visuomeninį darbą, ypač Lietuvių Bendruomenės rėmuose, fil. D. Tallat-Kelpšaitė iškėlė jaunimo ugdymo svarbą, skatindama FSS narius ypač prisidėti lituanistinių mokyklų ir tuntų ar stovyklų vadovavimo darbe. Žmonių su pedagoginiu išsilavinimu yra ypač didelis trūkumas virš minėtuose švietimo darbuose, kuriuos galėtų papildyti vis daugiau pedagogika besidominčių FSS narių eilės.

Skautiškosios veiklos sekcijoje fil. J. Liubinskas nagrinėjo FSS santykius su Studentų Skautų Sąjunga (SSS). Čia buvo paryškinta statuto duomenys, taip pat nutarta FSS apjungti ne tik buvusius SSS narius, bet ir kitus skautiškų pažiūrų filisterius.

Vidinę FSS veiklą analizavo fil. V. Černius, padedamas fil. D. Koklytės padalinęs visiems klausytojams apklausinėjimų anketas, liečiančias FSS veiklą. Iš čia, nors ir schematiškai spręstų buvo įdomių pasisakymų. Pav. vyrų organizacijos priklausymo motivacija buvo pastebėta kaip pripažinimo ieškojimas kai mergaitės dauguma pasisakė už lietuviškumo palaikymą. Dauguma pasisakė tik už kviestinį bendradarbiavimą su SSS, veiklą grindžiant kultūriniais, visuomeniniais, socialiniais motyvais. Chrakteringa, kad dauguma vis dėl to favorizavo skautiškų uniformų ir apeigų praktikavimą.

Sekmadienį nuo pat pusryčių ir pamaldų vėl kibtasi baigti diskusijų būrelių programą.

FSS santykius su LSS aptarė fil. R. Minkūnas. Pageidauta įvesti į Pirmiją ASS atstovą lygiagrečiai su Brolija ir Seserija. Taip pat buvo skatinama ypač FSS nariams įsijungti į aktyvesnę LSS veiklą.

Su tam tikru rezervu, ypač daugumos vyresniųjų FSS narių buvo sutikta FSS Politinė programa pravesta fil. R. Kezio moderuojant fil. T. Remeikiui. Buvo pareikšta, kad iki šioliai vyravęs skautuose nusistatymas — kiek toliau nuo bet kokio politinio darbo — prarado savo prasmę šiais taip kritiškais laikais, o dar daugiau universitetus baigusiųjų tarpe. Politika mums dabar turi reikšti ne partinę konkurenciją į valdžią (kuri šiuo metu vistiek yra bereikšmė), bet organizuotą kovą Lietuvos laisvinimo darbe. Konkretūs pasiūlymai politinėje veikloje buvo: padėti išvystyti „lobbying" grupę Washingtone, kuri gal galėtų įtakoti Amerikos valdžios atstovus klausimuose tiesioginiai ar netiesioginiai liečiančiuose Lietuvą, paremti akciją prieš daugiacentriškumą veiksnių laisvinimo darbuose, etc.

Jei visi kiti FSS aspektai buvo visų principiniai priimti, tai politinis daugumoje sukėlė opoziciją. Ir charakteringa, kad daugumos buvo kovojama prieš terminus, ne sąvokas. Po ilgų viešų ir privačių diskusijų tuo klausimu, galutiniame rezultate, nors viešo pasisakymo tam ir nebuvo, atrodo

daugumas sutiko su tam tikro politiško aspekto įvedimu į FSS veiklą.

Tėvas J. Kubilius, S.J. egzistencialisto žodžiu pristatė religinį aspektą moderniame žmoguje. Už religiją turime apsispręsti asmeniškai, bet apsispręsti pilnai ir angažuojančiai.

Prof S. Kolupaila pristatydamas humaniškumą, kalbėjo apie artymo meilės svarbą, kritiškuose momentuose pastatydamas ją pirmoje vietoje — net virš valstybės — tautinio reikalavimo ribų.

Po pietų plenumo posėdyje buvo priimtos rezoliucijos, FSS organizacinę struktūrą pristatė fil. Ė. Vilkas, FSS šalpą — fil. A. Stepaitis, FSS finansus — senj. Mikūnas ir FSS spaudą — fil. A. Mickevičius.

Sekė prof. Galvos-Galvanausko apžvalginė paskaita apimanti nuo Nepriklausomos Lietuvos politinės, ekonominės struktūros iki dabartinių jos laisvinimo klausimų.

Galop išrinkta ir pristatyta pirmoji FSS valdyba: fil. V. Šliupas, fil. E. Kaminskas, fil. B. Lukštaitė, fil. D. Koklytė ir fil. A. Avižienis.

Dviejų dienų steigiamojo suvažiavimo įkarštis baigėsi — baigėsi dalyvių įtampos būklėje. O tas jau rodo gyvybę, rodo gyvybinį narių susidomėjimą ir susirūpinimą, kad naujai sukurta FSS ne tik gyvuotų, bet ir klestėtų. Suvažiavimo dalyvių entuziazmas, atrodo, bent šiandienai tą užtikrina. Bet tikrą jo veidą jau ateitis atskleis.

JAUNIMAS IR SPAUDA

Laima Petrauskaitė

Mūsų jaunimo tarpe reiškiasi nesidomėjimas lietuviškąja spauda ir literatūra. Ar ne tiesa, kad greičiau ir noriau permesim akį per „Life" puslapius, pasimesim „Ladies Home Journal" ir „Saturday Evening Post" apysakose? O apie „Seventeen", „Mademoiseelle" ir „Glamour" nėra net ko kalbėti.

Mums įdomus amerikoniškas gyvenimas, Hollywood'o skandalai; mums svarbu žinoti kokias sukneles matysim 5th Avenue šią vasarą, kaip gražiau akis išsidažyti, kaip savo nužiūrėtąjį vyruką sužavėti ir t. t. O tokių gyvenimui būtinų žinių lietuviškoje spaudoje nerasim. Žinoma, yra „Moteris", bet

Šis straipsnis yra santrauka pašnekesio pravesto neseniai įvykusiame Atlanto Rajono vyr. skaučių ir vadovių suvažiavime.

kągi — labai senoviškos pažiūros. O „Draugas", „Darbininkas", „Vienybė", „Dirva" — tėveliams gal jie įdomūs, bet mums?

Peržiūrėkim kelius numerius „Draugo", „Vienybės", ir „Dirvos". Kas mums čia įdomu. Ar senojo veikėjo atsiminimai? Ar straipsnis apie mašinų padangas? Gal apie A. Varno kelionę į Vilnių dar perskaitysim skubiai, bet daugiau ką?

Vienbalsiai atsakom: „Nepatinka, neįdomu, nenorim. Senos žinios — mums rūpi ne praeitis. Mums įdomus ne laikraščio vedamasis, bet tas intriguojantis paskutinis puslapis, kuriame glūdi mūsų ateitis — kokie bus šokiai, kada bus tas parengimas, kas su kuo susižiedavo ir t. t." Paimkim laikrodį ir laikraštį ir pažiūrėkim kiek laiko ima mums perskaityti tą laikraštį. Tada pamatysim ar mes domimės lietuviškąja spauda ar ne.

O kaip su žurnalais? „Aidai" per sunkūs, per sausi, dažnai nusiskundžiam. Poezijos apysakų dar paskaitom — kartais. Bet ar skaitysi tokius straipsnius kaip „Lustige Geschichte ir Mažoji Lietuva", arba „Atskirų kolonijų vaidmuo bendrajame bare"? Nežinia. „Laiškuose Lietuviams" filmų recenzijos ir Jaunimo Paslaptys neblogos. „Lietuvių Dienose" bent pažįstamų ir draugų nuotraukų rasime.

Bet negalim taip paviršutiniškai įvertinti lietuvišką spaudą, negalim ją taip šaltai atmesti. Ji nuoširdžiai stengiasi mus pritraukti ir tuo būdu padėti išlaikyti lietuvybę mumyse. Jeigu norėsim, jeigu pasistengsim, jeigu ją rimčiau skaitysim rasim lietuviškoje spaudoje daug vertingų ir įdomių žinių. Mes gyvename specializavimo amžiuje. Kiekviena mašina fabrike, kiekvienas asmuo įstaigoje, biznio kompanijoje turi savo paskirtį ir darbą. Tas pats su spauda. Lietuviškoji spauda nepretenduoja ir negali duoti vieną bendrą formulę gyvenimui, apimti visus gyvenimo aspektus, kaip bando amerikoniška spauda. Jos rolė lietuviškojo jaunimo atžvilgiu yra mus šviesti lietuviškuose reikaluose, žiniose; supažindinti mus su lietuviškąja kultūra, istorija, lietuviškuoju pasauliu, lietuviškąja bendruomene, organizacijomis — žodžiu, pritraukti mus prie lietuvybės ir lietuviškojo gyvenimo.

Kokia turėtų būti mūsų galvosena ir nuotaika skaitant mūsų spaudą? Kritiška? Taip — galim be abejo atmesti parapijinius pliatkus, sentimentalizmo persunktus aprašymus, tas įsikarščiavusias polemikas ir ginčus, kurie taip dažnai iškyla mūsų veikėjų tarpe. Bet visų svarbiausia, mūsų žvilgsnis lietuviškos spaudos link turi būti nuoširdus. Įvertinkim kas joje yra gero ir reikalingo mums. Supraskim, kad kiekvienas eilėraštis, kiekvienas straipsnis, kiekviena iliustracija prisideda prie mūsų lieetuviškos asmenybės išugdymo, padeda mums tapti susipratusiom, dinamiškom lietuvėm. Būkim praktiškos — mes norėtume gražiau, geriau ir taisyklingiau lietuviškai rašyti. Perskaitykim tik vieną lietuvišką knygą — ir pamatysim kaip nejučiomis pasitaisys mūsų gramatika ir stilius savo meilei laiškus rašant. Pačios pastebėjote, kad nevartota kalba nublunka, užsimiršta. Tas pats su mūsų. Skaitykim lietuvišką spaudą ir gal netaip dažnai girdėsis skundas: „Aš neturiu užtektinai žodžių lietuviškai išsireikšti. Man sunku galvoti lietuviškai." Žinoma, kad sunku. Bet kodėl pasyviai pasiduoti svetimai kalbai ir amerikonizmo įtakai? Lietuviškoji visuomenė mums duoda puikų ginklą šioje kovoje — savo spaudą. O spaudos vertė priėjime prie žmonių, jų emocijų ir jausmų

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

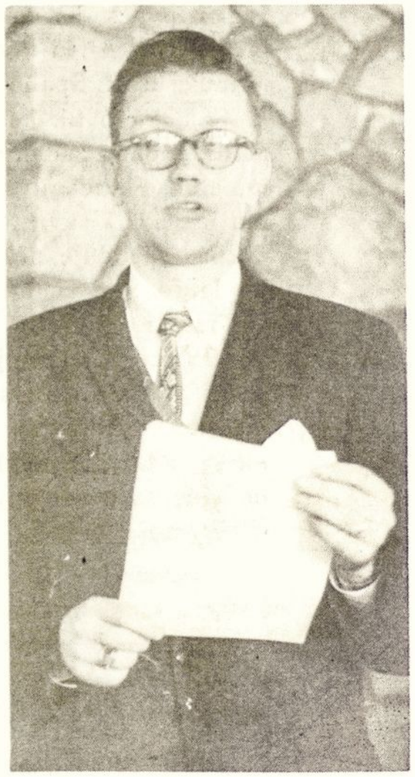

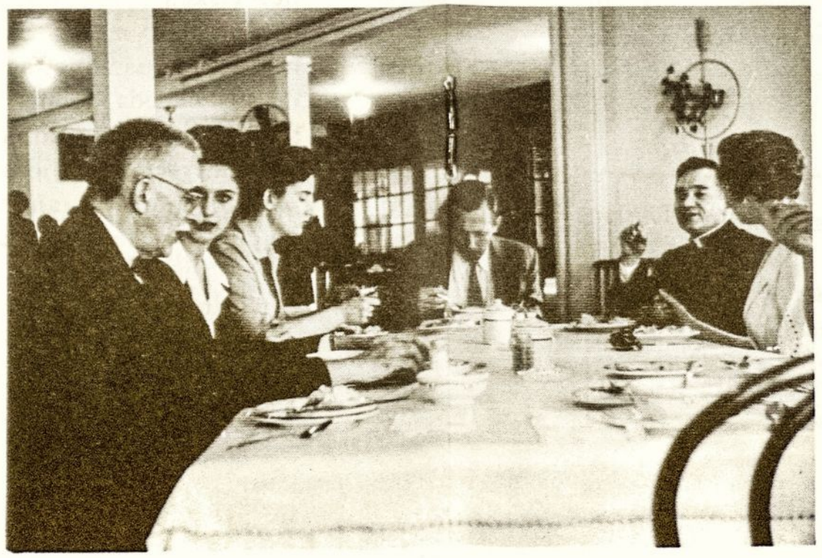

I-SIS F.S.S. SUVAŽIAVIMAS

1960 m. gegužės mėn. 28-30 d.
Christiana Lodge
Andersonville, Michigan

valdyme ir minčių, idėjų perdavime neabejotina. Juk matom, kaip spauda garbina Madison Avenue.

Lietuviškoji spauda mums gali būti labai naudinga. Tik nepriskirkim jos užsiprenumeravimą prie filantropijos ir geryjų darbelių. Skaitykim ir susipažinkim su lietuviškos kultūros pasauliu.

Stabtelėkim minutę prie spaudos skirtos specifiniai mums — kurioje mes patys rašome ir kurią, tikėkimės, skaitome. Šiame turtų lobyje randame „Ateitį", „Metmenys", „Lituanus", ir tos skautiškos spaudos didvyrius — „Skautų Aidą" ir „Mūsų Vytį". Čia ir rasim įvairius studentų skyrius: Neo-lituanų „Dirvoje", Santaros „Dirvoje" ir „Vienybėje", Akademikų Skautų „Vienybėje", Akademines Prošvaistes „Drauge" ir eilę kitų. Jie skirti mums ir mes negalim nusiskųsti jų nerealumu.

Pažvelkim į š. m. „Mūsų Vyčio" pirmąjį numerį. R. Šilbajoris rašo apie lietuviškos literatūros raidą tremtyje, apie dabartinių rašytojų jieškojimą, pasimetimą, apie Meką, Landsbergį ir kitus. Gal sutiksim su Meko radikaliom, griaunančiom mintim, gal ne — bet įdomu, realu: nes šioje literatūroje atsispindi mūsų gyvenimas, mūsų amžius.

Paimkim neseniai pasirodžiusį Santaros - Šviesos leidžiamą „jaunosios kartos kultūros žurnalą" „Metmenys". Radikalus, „aukštos kaktos", bet aukšto intelektualinio lygio. Kas nepamilo K. Binkio „Gėlės iš šieno", „Rugiagėlės", ir „Persiskyrimo dainą" — tas nepaprastai žavias dainuojančių žodžių pynes. K. Ostrauskas mums duoda puikų portretą šio majestotiško, kaip Edgar Allen Poe juodvarnis, lyriko. Pavertus kelius puslapius randame ištrauką iš R. Spalio Lietuvos studentų gyvenimo romano, „Alma Mater".

Čia buvo tik keli pavyzdžiai jaunosios kartos spaudos. Ji gyva, ji augantį, ji daug žadanti. Neblogų straipsnių taip pat randame kartais anksčiau minėtuose studentų skyriuose. Įsijungus į aktyvų studentišką gyvenimą įdomu ir sekti kiekvieną niuansą New York'o A.S.S. ir Santaros karštose varžybose spaudoje dėl pažangiausios ir kultūringiausios jaunimo organizacijos lauro. Štai vieni kitus vaikais išvadina, o kiti jiems prikiša, kad lietuviškai rašyti nemoka.

Pačios rašykim, įsijunkim į bendradarbių eiles. Įdomu ir daug išmoksim. Puiki proga lavinti savo gabumus ir polinkius. Rašykim prozą, poeziją, aprašymus. Galimybių pilna. A.S.S. neseniai turėjo jaunimo literatūros konkursą. Rašykim, miklinkim savo plunksnas ir rašomas mašinėles. Tuo būdu ne vien savo asmenybes lavinsime, bet prisidėsim prie lietuviškojo žodžio išlaikymo.

Mielą sesę
t. n. Nijolę Bersėnaitę
ir
fil. Algimantą Banelį
sukūrusius akademinę skautišką šeimą nuoširdžiai sveikiname!
A.S.S. Toronto skyrius

Mūsų mielus narius
t. n. Jūratę Laikunaitę ir
senj. Vytautą Koklį
sukūrusius šeimą nuoširdžiai sveikina ir laimingos ateities linki
A.S.S. Clevelando skyrius

PASISAKYMAI APIE KORPORACIJĄ GINTARAS

Praeitame „Mūsų Vyčio" numeryje buvo atspausdintas Eugenijaus Šimaičio straipsnis „Keletas Minčių apie Korporaciją Gintaras". Kadangi straipsnis buvo diskusinis ir redakcija gavo kelioliką atsakymų, tai mes juos spausdiname žemiau gautos eilės tvarka. Jei gausime daugiau pasisakymų, juos spausdinsime sutrumpintai redaktoriaus puslapyje.

— — —

Perskaičiau straipsnį „Keletas minčių apie Korporaciją Gintaras". Pastaboje yra parašyta, kad tai diskusinis straipsnis, todėl nutariau pareikšti savo nuomonę.

Perskaičius Eugenijaus Šimaičio straipsnį „keletas minčių apie Korporaciją Gintaras" noriu pasidžiaugti, kad jaunieji gintariečiai panoro aiškintis ir paaiškinti, kas jie yra, ko siekia ir kokie jų santykiai su Lietuvių Skautų Sąjunga, su Lietuvių Studentų Sąjunga ir „pagaliau su Akademiniu Skautų Sąjūdžiu"

Galima dar labiau džiaugtis, kad Eugenijus Šimaitis nori šį reikalą svarstyti „aiškiai, logiškai, bet ne emociniai".

Jeigu tos organizacijos steigėjai būtų nesirėmę ir nesiramstę emocijomis tai nebūtų ir visų tų klausimų. Nebūtų reikėję Pirmijai galvoti, ką daryti su tuo vienetu ir pagaliau priglausti Pirmijos pastogėje, nebūtų reikėję ir gintariečiams sakyti, kad jie „nieko daugiau neprašo kaip mažo kampelio Lietuvių Skautų Sąjungoje", jie būtų tą vietą turėję. Nebūtų buvę ir jokio „įkarščio tarp ASS ir Korp. Gintaras".

Tačiau labai gražu, kad E. Šimaitis supranta savo organizacijos ribotumą ir garantuoja, kad „nemėgino sunaikinti ir susilpninti ASS".

Reikia manyti, kad atsiradus norui logiškai galvoti ir svarstyti, atsiras ir logiškas sprendimas".

Dr. Milda Budrienė

— — —

Kadangi Eugenijaus Šimaičio straipsnis „Keletas minšių apie Korporaciją Gintaras" buvo diskusinis, tai šiuo įmetu savo žodį į diskusijas.

Norėdami „logiškai, bet ne emociniai" Korp! Gintaras ideologiją aptarti, turime pažymėti, kad Lietuvių skautų sąjunga ir bendrai pasaulio skautai neturi jūros skautams atskiros ideologijos. Ideologija visiems davusiems įžodį ta pati. Jūros skautai skiriasi tik tuo, kad jų programa šiek tiek papildyta.

Man atrodo, kad politinis tautinis Korp! tikslas jos taip pat neišskiria. Kiekvienas asmuo išlaisvintoje Lietuvoje mato ką kitą — jūros skautai jūrinę valstybę, agronomai žemės ūkio ekonomiją, menininkai aukštą kultūrą ir t. t. Siekimas visų tas pats ir visų siekimai bus tuo pačiu veiksmu

išpildyti.

Jeigu Korp! Gintaro įsteigimo pasekmė buvo ta, kad ASS „buvo priverstas kritiškai peržiūrėti savo veiklą", tai turėtų ir būti priežastis, dėl kurios Korp! nariai turėtų būti ASS nariais. Jeigu Korp! Gintaras įsteigimas buvo naturalus, tai kodėl turėtų tai kokiu nors būdu veikti ASS? ASS savo prigimtimi apima **visus** lietuvius studentus skautus, neišskirdama oro skautų, skautų vyčių, nedavusių skautų vyčių įžodžio, taip pat ir jūros skautų. Juk skirtumas tarp šakų nėra esminis. ASS nėra uždaras vienetas tol, kol neįsisteigia kitas vienetas, kuris apjungtų dalį tų, kurie turėtų ASS priklausyti. Jokio skirtumo tarp esančių ASS narių ir būsimųjų gintariečių prieš Korp! Gintaras įsteigimą nebuvo.

Mano išvada paprasta: kadangi esminio skirtumo tarp Korp! Gintaras narių ir ASS narių nėra, kadangi ideologija ta pati, ir kadangi ASS apjungia visus lietuvius studentus skautus, jokios kitos atskiros ir lygiagretės akademinės skautų organizacijos nereikia — nėra priežasties.

Kiekvienas ASS narys ir nariai kartu gali savo mėgiamus užsiėmimus vykdyti — sklandyti, skraidyti, būriuoti ir kt.

Geriausia būtų, jeigu, pasinaudodami ASS persitvarkymu, Korporacijos Gintaras nariai įsijungtų į ASS eiles. Tai būtų gintariečiams egzaminai.

A. Saulaitis, jr.

„Mūsų Vyčio" antrame numeryje E. Šimaitis paskelbė keletą minčių apie Korp! Gintaras ir jos santykius su Akademiniu Skautų Sąjūdžiu. Savo rašinyje jis, deja, nepaminėjo vieno svarbaus fakto ir todėl nepatiekė pilno vaizdo.

Praeitų metų pradžioje LSS Pirmijos Pirmininkas v. s. V. Čepas kreipėsi į ASD, Korp! VYTIS ir Korp! Gintaras pirmininkus ragindamas paieškoti visiems priimtiną išeitį, kadangi tuo metu Pirmija bandė rasti atsakymą į klausimą kam ir kaip turi priklausyti šis naujas mišrus studentų skautų vienetas.

A.S.S. Centro Valdyba nutarė parodyti geros valios žestą ir ėmėsi iniciatyvos neformaliems pasitarimams su Korp! Gintaras atstovais. Po poros tokių pasitarimų buvo nutarta sušaukti oficialų pasitarimą. Šiame pasitarime dalyvavo A.S.S. Centro Valdyba ir Korp! Gintaras atstovai E. Šimaitis bei K. Butkus.

Pirmiausiai buvo išsiaiškinta, kad A.S.S. tvarkosi pagal savo statutą, kuris yra Sąjūdžio narių priimtas ir LSS Tarybos patvirtintas. Antra buvo patvirtinta, kad A.S.S. Centro Valdyba pažada patiekti už dviejų mėnesių įvykstančiame Akyvaizdiniame A.S.S. suvažiavime Korp! Gintaras pareiškimą ir rekomenduoti, kad Korp! Gintaras būtų priimtas į A.S.S. kaipo lygiateisis Korp! VYTIS ar ASD vienetas.

Taip pat buvo sutarta, kad tuoj pat sudaroma komisija įsijungimo detalėms aiškintis. Tos komisijos pirmininke sutiko būti t. n. G. Musteikytė, A.S.S. CV vice-pirmininkė. Korp! Gintaras atstovai turejo jai prisistatyti vėliau.

Be to, kadangi pasitarimui pirmininkavo A.S.S. pirmininkas, o sekretoriavo Korp! Gintaras atstovas E. Šimaitis, pastarasis įsipareigojo pasiųsti protokolo kopiją Pirmijos pirmininkui. Iš šio protokolo v. s. V. Čepas turėjo pamatyti, kad „Korp! Gintaras vietos LSS klausimas randa naturalų sprendimą.

Deja, penkioms savaitėms praėjus, A.S.S. Centro Valdyba gavo laišką, kuriame buvo sekantis pareiškimas: „Korp! Gintaras principiniai sutinka eiti į konfederaciją su A.S.S. ir derinti savo veiklą su Korp! VYTIS ir ASD darbo planais, kiek tokie planai nepažeis Korp! Gintaras specifinius uždavinius ir jos nustatytas akademinio gyvenimo tradicijas".

Šitokio pobūdžio pareiškimą A.S.S. centro valdyba tegalėjo suprasti kaipo pabrėžimą fakto, kad dabartiniai Korp! Gintaras vadovai lygiai kaip ir jos steigėjai prieš porą metų neturi jokio noro į A.S.S. įsijungti.

Vis dėlto, A.S.S. paliko duris pilnai atviras tolimesniems susitikimams bei pasitarimams. Tačiau Korp! Gintaras to reikalo daugiau nebekėlė ir nekelia.

Eug. Vilkas

— — —

Gerai, kad „Mūsų Vytis" puslapiuose vėl paminime jau kiek pamirštą Korp! Gintaras, tačiau gaila, kad šis apibūdinimas yra dalinai nepatenkinantis, nes kai kurie tvirtinimai nėra pagrįsti faktais. Reikėtų, kad brolis E. Šimaitis papildomai paaiškintų keletą savo tvrtinimų apie ASS santykius su Korp! Gintaras. Štai keturi klausimai:

1. Ar galima prasmingai sulyginti lietuvių studentų gyvenimą 1930 metais Kaune su 1960 metais Čikagoj, kalbant apie naujų organizacijų steigimą?

2. Jeigu Čikagoje į ASS „pašaliniams buvo sunku pakliūti", reikia pažymėti, ar nors vieno iš studijuojančių jūrų skautų pareiškimas įstoti į ASD ar Korp! VYTIS buvo atmestas. Tokio atvejo nežinau, bet žinau, kad du kandidatai Urbanoje išstojo iš ASS, pereidami į Korp! Gintaras.

3. Ar brolis Šimaitis turi davinių, kuris procentas iš aktyviųjų suaugusių Brolijos ir Seserijos vadovų yra ASS nariai? Mano žiniomis jų yra virš pusės visų vadovų, o ne „pavieniai", kaip tvirtinama jo straipsnyje.

4. Kokia yra šiuo metu „Lietuvos kaip jūrinės valstybės reikšmė", kurios ASS nariai nežino ar nepripažįsta?

Bendrai žvelgiant, brolis Šimaitis apibrėžia Korp! Gintaras, kaip studijuojančių jūrų skautų vadovų organizaciją. Su malonumu pripažįstu jų puikų darbą Čikagos jūrų skautų vienetuose ir negaliu jiems savų uniformų ir tradicijų — tai vertingi ir malonūs dalykai. Tačiau tenka susirūpinti, kad vien subrendimas jūrų skautų vadovavime dar neišvysto intelektualinio akiračio, o uždarumas ir lokalinis Čikagos pobūdis sumažina narių efektyvumą lietuviškame darbe.

Jeigu jau pajėgiame objektyviai diskutuoti santykių klausimą, turime mielai pripažinti brolių ir sesių Gintariečių atliktus darbus ir su atviromis rankomis kviesti juos — su savo individualiu Korp! Gintaras charakteriu, — kol dar nevėlu ir vieni kitus pažįstame, įstoti į Akademinį Skautų Sąjūdį.

A. Avižienis

Skautų garbės sargyba prie Anglijos Rajono Vado v. s. Kazio Vaitkevičiaus karsto

VADO NETEKUS

Netikėtai mirus Kaziui Vaitkevičiui, Anglijos lietuvius skautus ir skautes ištiko tikrai didis, nelauktas ir skaudus smūgis. Nes velionis buvo ne vien tik iš vardo Anglijos lietuvių skautijos vadas. Visa savo širdimi jis buvo atsidavęs lietuvių skautų jaunimo judėjmui, — buvo to jaunimo nuoširdus bičiulis, sugebus auklėtojas ir rūpestingas tėvas. Jam vadovaujant, Anglijos lietuvių skautų judėjimas su kiekvienais metais vis gražiau augo ir bujojo. Jo redaguojamas skautų žurnalas „Budėkime" su kiekvienu numeriu gerėjo ir gražėjo, kol paskutinis, išėjusis jo numeris, pasiekė tokio aukštumo, kad net miela buvo jis rankon paimti; ir daugelis senesnių žurnalų galėtų jam turinio ir įdomumo pavydėti. Velionis mokėjo savo būdu, nuoširdumu ir rūpestingumu spiesti krūvon žmones ir jaunimą. Visi jį gerbė ir mylėjo. Ne apie daugelį galima būtų taip pasakyti.

Nelaiminga mūsų skautija taip netikėtai tokio vado netekusi. Bet laimingas Vadas, taip gražią atmintį po savęs palikęs.

Bronius K. Balutis,
Lietuvos Ministeris.

AMŽINYBĖN IŠKELIAVUS A. A. VYR. S. KAZIUI VAITKEVIČIUI

Liūdna žinia gedulo varpais pradėjo sklisti iš Derby aną pirmadienio vakarą, balandžio 25 d. ,kad staiga, netikėtai mirė Kazys Vaitkevičius, 49 m. amžiaus. Nors mirtis yra taip tikra kaip rytojaus diena, taip neišvengiama kaip naktis po dienos, bet kaip sukrečia artimuosius, kaip atsilanko staiga, amžinybėn išsivesdama mylimą asmenį, dargi pačiame jėgų stiprume .Dar prieš porą dienų — šeštadienio vakarą, Brolis Kazys su savo skautais Bradforde pravedė Šv. Jurgio — Skautų dangiškojo globėjo minėjimą. Kaip visuomet buvo geros nuotaikos su jam įprastu giedriu šypsniu lūpose. Pirmadienį baigęs savo pamainą darbovietėje, pasijuto negerai. Vienas iš bendradarbių parvežė automobiliu jį į namus. Jautėsi vis silpniau. Dar pats pasiskambino telefonu į ligoninę, prašydamas ambulanso. Gydytojai konstatavo trombozę. Ligoninės kapelionas aprūpino paskutiniais sakramentais, paskutinį kartą paspaudė ranką iš įstaigos atskubėjusiai žmonai Emilijai, ir mielasis mūsų Brolis Kazys iškeliavo į amžinybę.

Vyresniojo Skautininko Kazio Vaitkevičiaus mirtimi Anglijos lietuviai skautai neteko ne vien savo vyresniojo Brolio, ne vien tik savo Rajono Vado, bet savo tikrojo Tėvo. Jaunimo tarpe Brolis Kazys buvo labai mėgiamas. Jau vien jo pasirodymas atnešdavo jaukią šilumą. Jis gi ir pats skauto įžodį davė dar savo vaikystėje vos keletai metų praslinkus nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo. Visą laiką tiek Tėvynėje, tiek tremtyje Vokietijoje, tiek ir į Angliją atvykęs, organizavo ir auklėjo jaunimą Skautybės idealo tarnybon. Jo redaguojamasis Anglijos Rajono žurnalas „Budėkime" jo rūpesčiu puslapius užpildydavo savo rašinėliais ir patys jauniausieji. Paskutinysis Velykinis numeris išėjo naujais viršeliais, vedamuoju sveikindamas ir skatindamas ,,pasipuošti naujais pasiryžimais, naujais norais ir naujais troškimais dirbti lietuviškos skautybės ir savo Tėvynės labui'. Auklėjant lietuviškąjį jaunimą Lietuvių Skautų Sąjungos Brolis Kazys buvo didžiai vertinamas. Pirmija 1952 m. jį buvo apdovanojusi ir Lelijos Ordinu. Savo sugebėjimais ir patyrimu Anglijos lietuviams skautams jis buvo didelis autoritetas.

Įvairūs minėjimai tiek anuomet Vokietijoje, tiek ir dabar Anglijoje, neapseidavo be K. Vaitkevičiaus ir jo įdomiai paruoštų paskaitų. Buvo puikiai išsilavinęs, studijavęs Vilniaus universitete, kol vokiečiai jo nebuvo uždarę. Brolis Kazys turėjo lakią vaizduotę: pats rašydavo scenos vaidinimus, juos režisuodavo ir įvairių švenčių programą pravesdavo su skautų būreliu nuvykęs ir į kurią tolimą koloniją.

Jo namai Derby buvo ir skautų centras, ir „Budėkime" redakcija, o taip pat ir lietuviška klebonija. Lietuviškų pamaldų proga atvykęs į Derby visuomet pas jį rasdavau nakvynę. Prieš penketą metų, pirmą kartą susitikus, pasakė: „Kapelione, mano namai — tavo namai. Imk raktą, kada tik važiuosi pro šalį, visada užsuk". Tikrai, jis visiems buvo toks mielas, bičiuliškas, visad besisielojąs lietuviškuoju jaunimu!

Koks gilus tikėjimas trykšta iš jo parašytų eilučių „Budėkime", Velykų švenčių proga: „O varpų skambesys vis dar tebeaidi, lyg ramus širdies pla-

kimas, lyg paslaptingi žodžiai, tyliai primenanti Išganytojo gyvenimą, Jo moksą ir Jo Didžiąją Auką. Jų skambėjimas aidi žmonių širdyse, lyg sąžinės balsas, lyg maloni paguoda ir kaip įspėjimas, kad ta mūsų Išganytojo auka būtų žmonijai kaip kelrodis šiame gražiame, bet laikiname gyvenime, į kurį ateiname kaip svečiai paviešėti, o paviešėję išeiname ten, kur pats Didysis Šeimininkas spręs apie mūsų elgesį'.

A. A. Vaitkevičiaus laidotuvės vyko Šv. Juozapo bažnyčioje, Derby. Gedulingas Šv. Mišias, laidotuvių apeigas laikė ir pamokslą pasakė Rajono Kapelionas kun. A. Kazlauskas. Apie 150 skautų-čių ir kitų lietuvių atvyko į laidotuves iš visos D. Britanijos: Nottinghamo, Bradfordo, Manchesterio, Leicesterio, Londono ir kitų vietų. Atsisveikinimo kalbas prie kapo pasakė Vadeiva ps. Jaras Alkis skautųų vardu, M. Bajorinas — D. Britanijos Lietuvių Sąjungos vardu ir latvių atstovas. Vainikų gausybė papuošė kapą — vainikai nuo organizacijų ir privačių asmenų.

Jis nemirė, bet užmigo Viešpatyje.

Fil. kun. P. Dauknys

ALGIRDAS LIUTKUS

Šių metų birželio 15 d. baigė Western Reserve Universitetą, gaudamas bakalauro laipsnį architektūroje.

Algis gimė 1933 m. birž. 12 d. Kaune. Gimnaziją pradėjo lankyti Vokietijoje, baigė jau Amerikoje. Aktyvus lietuviškoje veikloje, yra Korp! VYTIS junj., priklauso Liet. Stud. Sąjungai ir "Žaibo" sporto klubui.

VIKTORIJA VAIVADAITĖ

Šių metų birželio 12 d. baigė Fenn College, gaudama bakalauro laipsnį komercijoj.

Viktorija gimė Šakiuose. Gimnaziją pradėjo lankyti Vokietijoje, baigė Clevelande. Aktyvi liet. jaunimo veikloje, priklauso Stud. Sąjungai, Čiurlionio ansambliui. Skautė nuo 1947 m., Clev., „Šatrijos Raganos" Akad. Sk. Dr-vės t. n. nuo 1956 m. ir buvusi skyriaus valdybos narė.

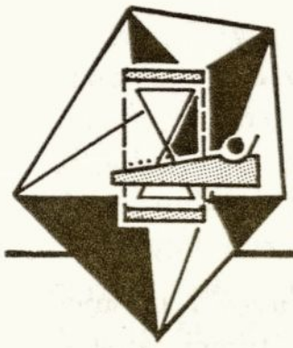

ĮVYKIAI ir KOMENTARAI

Pasibaigė Studentų Sąjungos centrinių organų rinkimai. Išrinkta nauja valdyba, kuri greitu laiku perims į savo rankas Sąjungos vairą. Akademikai skautai šiais metais kandidatų sąrašo į centro valdybą neišstatė. Tačiau tai nereiškia, kad Sąjūdis nerems Studentų Sąjungos aspiracijų bei neįsijungs į bendrą veiklą. Dvejus metus iš eilės akademikai skautai vadovavo Sąjungai įdėdami daug energijos ir darbo. Tais metais Sąjungos darbe su akademikais skautais gražiai bendradarbiavo tiek ateitininkai, tiek santariečiai. Šiais metais mūsų pareiga yra įrodyti tokį patį bendradarbiavimą iš mūsų pusės, kaip kad jie įrodė praeitų kelių metų bėgyje. Neužmirškime, kad Sąjungos tikslai ir darbai yra bendri mums visiems.

— — —

Kartais tenka susitikti su per Ameriką keliaujančiais lietuviais komunistais. Įdomu susitikti su tokiu žmogumi iš Lietuvos, ypač jei jis dar yra beveik bendraamžis. Dar įdomiau su juo pasišnekėti bei padiskutuoti įvairiais mus visus liečiančias problemas. Tenka pastebėti, kad daugumoje mes esame neužtektinai susipažinę su komunistine ideologija, bei jų sistemos santvarka, kad galėtume efektyviai tas žinias panaudoti diskusijų metu. Dialogas pasidaro susikaldęs į dvi sferas. Nepažinojimas ir nepajėgumas įeiti į jų galvosenos sferą kliudo mums efektyviai perduoti jiems savas vakarų pasaulio idėjas.

Kiekviena dabartinė jaunimo organizacija turi kelias, tradiciniai nustatytas, kalendorines datas, kurių metu jos ruošia suvažiavimus bei stovyklas. Nariai kurdami savo vedybinį gyvenimą nustato savas vestuvių datas. Labai gaila, bet kartais tos datos sutampa ir daug kam įvyksta nemalonus konfliktas — vestuvės ar suvažiavimas? Nestatyčiau organizacijos aukščiau už šeimą, bet būtų gražu, kad tų kelių tradicinių datų metu vestuvės nebūtų daromos. Tas būtų tik darnesnio mūsų gyvenimo labui. Be to, vedybos dažnai ir yra išdava susipažinimo kurio nors buvusio suvažiavimo metu.

— — —

Pasibaigus Studentų Sąjungos centrinių organų kadencijai norisi šiek tiek pažvelgti į praėjusius metus ir jų nuveiktą darbą. Nors kartais ir ryškiai nesimato, bet darbo atlikta nemažai. „Studentų Gairės" paskutiniųjų dviejų metų bėgyje išsivystė į jaunimo žurnalą. Gražiai pasisekęs metinis suvažiavimas Čikagoje, LITUANUS vajus, kelios gal ir nevisai puikiai pasisekusios studijų dienos, įdalyvavimas USNSA Kongrese, studijinė ankieta, lituanistikos stipendijos ir paprasta kasdieninė organizacinė veikla. Gal didelių žygdarbių ir neatlikta tačiau veikla gyvavo. Malonu paminėti, kad praeitos kadencijos centro valdybos pirmininku buvo akademikas skautas Rimas Vėžys.

KNYGOS LIETUVOJE

Smagu klausytis ką nors kalbant apie "Literatūrą iš Lietuvos". Tuomet apima kažkoks šiltas jausmas, o paėmus knygą į rankas norėtumei jaustis, kad laikai gabalėlį lietuviškos žemės. Rodosi, kad tik iš ten turėtų ateiti autentiškas lietuviškumas, kad tik iš ten knyga gali būti tikrai lietuviška. Tačiau ją pavarčius tuojau pamatai ką jau senai žinojai ir tikėjais, kad ši knyga — netas ko ieškojai, jinai tau nesvietiškai svetima ir atstumianti, — jinai ne tau.

Kartas nuo karto daugiau prasiskleidžianti geležinė uždanga išmeta į vakarinę pasaulio pusę nemažai literatūros — žurnalų, knygų ir laikraščių formoje. Vieni jau anksčiau susipažino su ta literatūros mase, kiti dar vis tikisi ką nors gero, ką nors ypatingo, o daugiausia iš mūsų, ką nors raudančio per ją išgirsti. Bet jos balsas vis tas pats. Vis tuo pačiu tonu skelia į mūsų širdis, nes ten kalba "Tarybinė Lietuva".

Pateko į mano rankas 1959 metų „Literatūros ir Meno Metraštis", leistas Valstybinės Grožinės Literatūros Leidyklos, Vilniuje 1959 metais.

Naivaus žingeidumo pagauta skaičiau eilutę po eilutės pilnai prisklidintus puslapius žodžių ir mėginau jieškoti tos „raudos", kuri mano nuomone turėtų verstis iš kiekvieno skiemens, — tačiau veltui.

Ką jie rašo yra daugiausia atpasakojimai, aprašymai, palyginimai, — be ypatingo entuziazmo, jausmų bei širdies. Tačiau rimtai pagalvojus tai visai nestebėtina tokios literatūros atsiradimu, gi jauni poetai turi rašyti, o spaustuvės ne viską spausdina. Įdomi Antano Venclovo romano „Gimimo Diena" ištrauka, kur kaip tik jaunas poetas kalbasi šiuo klausimu su draugę: „Tu nerašai apie gamtą. Tavo visi eilėraščiai apie revoliuciją". Bet jis jai pasiteisindamas atsako: „Nu ne. Tik, žinai, mūsų laikraščiai dabar kitokių nespausdina..." Ir jinai toliau tęsia: „Karolis įrodinėjo, jog proletarijatui reikalingas tik revoliucinis kovos menas, bet jis ligi galo rodos neįtikino nei brolio nei manęs... jog mums atrodo, kad visiems reikalingas ne tik kovojantis menas, su revoliucinėmis idėjomis, bet tiesiog — grožis."

— Aš manau, — tarė Edvardas, — kad šių dienų mūsų pažiūros į meną tam tikru atžvilgiu yra reakcija prieš buržuazijos pažiūras, prieš jos skonį, įpročius. Buržuazija gi visą laiką skelbė, kad menas niekam neturįs tarnauti, kad jis — laisvas kaip vėjas, o iš tikrųjų jis dažnai atlikdavo nepavydėtiną visuomenės migdytojo vaidmenį, tikrovės kraipytojo ir gražintojo vaidmenį. Jis netgi neatsisakydavo tarnauti fašizmui. Mes atmetam šį meną. Ir skelbiam meną kovingą, atvirai tarnaujantį revoliucijai."

Manau šiuose žodžiuose pasakyta puiki santrauka visos problemos. Jie puikiai parodo kodėl neberandama įpatingos vertės dabartinės Lietuvos grožinėje literatūroje. Pamiršo jie žmogaus sielos, jo kilnesnių jausmų ugdymo peną, atėmė iš jo meilę, teisybę ir grožį. Vietoj to įbruko rašytojui į rankas vadeles ir paliepė nurodyta linkme varyti žemėje vagą.

Metrašty, taip pat, randasi kritiškų kai kurių naujų veikalų įvertinimų. Ypač demesio vertas Mykolaičio-Putino istorinio romano „Sukilėliai" įvertinimas. Manau sekanti ištrauka iš J. Laukučio recenzijos kalbės už save: „Sukilėliuose" V. Mykolaitis-Putinas eina visai nauju keliu... Tą žingsnį be abejo, nulėmė marksistinė pasaulėžiūra, nauji estetiniai principai. Rašytojas dabar giliai įsitikinęs, kad liaudis yra svarbiausioji gyvenimo jėga ir kad objektyviosios tiesos, išminties ir visų žmogiškų vertybių kriterijaus reikia ieškoti ne individualistiniuose asmenybės pergyvenmuose, nors ir kažin kaip jie būtų svarbūs ir jaudinantys, bet pačiose liaudies gyvenimo gelmėse, objektyviuose istorinio proceso dėsniuose..." Šiek tiek toliau seka: „Autorius kruopščiai išstudijavo įvairius dokumentus bei žmonių pasakojimus, pasinaudojo tarybinio istorijos mokslo atliktu darbu, marksistiškai nušviečiant 1863-1864 m. sukilimo Lietuvoje tikrąją reikšmę revoliuciniam Lietuvių liaudies išsivadavimo judėjimui."

Gaila skaityti tokias mintis apie gilų ir jautrų gyvenimo psichologą Putiną. Tačiau perskaičius ištraukas naujesnės kartos atstovų, net baisu darosi nerandant nei vienos gilesnės, gyvesnės minties. Tikrai jie savo stiliumi, nei pristatymu neįtikins nei vieno žmogaus komunizmo principais ir tik supykins seną lietuvį. Bet šitokie pasirodymai, taip pat, nieko gero nežada lietuvių literatūros ateičiai.

Augustino Griciaus ruošiamoje apysakų knygoje pasirodo trumpa apysaka „Nuodėmė". Čia jis prisimena kada senai Žemaičių žemėje, latviai su lietuviais nebendravo; kada lietuviai pavydėjo latvių pažangumui ir visokių monų prisigalvoję, juos raganiais vadino. Kaip per Jonines net savo sielą „velniam" būt užrašę jei būt galėję kaip nors jų laužų prasmę pažeisti. Tačiau šiandien latviai su lietuviais kartu šoka prie Joninių laužo, o jų sugyvenimas kolchoziniame darbe taip kaip brolių. Sekanti ištrauka iš šios apysakos galo vaizduojanti Joninių laužo nuotaiką, gana tipiška visų rašinių moralei: „Žmonės maudėsi džiaugsme ir linksmybėje kaip vidurvasario saulės spinduliuose, žinodami, kad ugnims užgesus, šiuose laukuose suskambės kiti garsai — šaunūs kolektyvinio darbo, našios, vaizdingos laisvo žmogaus kūrybos garsai, — kiti, bet tokie pat darnūs, tokie pat linksmi, tokie pat užkrečiantys".

Ir taip per visus į „Metraštį" sudėtus ruošiamų romanų, bei apysakų paragrafus jaučiasi sąmoningas perkrovimas vienos ryškios minties, — mes kovojam ir laimėsim, mūsų tikslas geras, o jūs liaudis džiaukitės, kad jums taip gera — (nes kitaip ir būti negali).

Kiek ilgai žmonės galės spirtis tokios literatūros penimi sunku pasakyti. Bet ką daro jaunimas? Kokias knygas jisai skaito?

Iš „Grožinės Literatūros Katalogo" išleisto 1960 metais, skyriaus pavadinto „Knygos vaikams ir jaunimui" byra šie knygų pavadinimai su sekančiom antraštėmis:

Kai Jūsų dar nebuvo — senieji revoliucionieriai pasakoja paaugliams savo atsiminimus ir pergyvenimus.

Vienos Žemės Vaikai — Pažink didžiąją Tarybų šalį.

Kur Išskrido antys? — Dar pernai šia buvo neįžengiamos pelkės, o šiamet čia siūbuoja rugiai.

Stiklo Kurpaitės — Kur jaunas skaitytojas susipažins ir tikriausiai susidomės sintetinėmis medžiagomis, iš kurių bus gaminama ateityje daug pigių ir gražių dalykų.

Aš jau Brigadininkas — Vaikų kova dėl derliaus, norint pralenkti tėvus.

Stikliniai Balandžiai — Intriguojanti fabriko komjaunuolių darbininkų kova su nusikaltėliais.

Tarp šių taip praktiškų jaunimui pasakų randasi ir viena kita seniai girdėta ir nepraktiška pasaka; J. Biliūno „Brisiaus galas" arba S. Neries „Eglė Žalčių Karalienė".

Ir taip norėtųsi toje literatūros masėje rasti ko nors vertingo mums čia išeivijoje. Reikia pripažinti, kad tai bergždžias laiko gaišinimas. Mūsų visi lteratūros šaltiniai yra čia, kokie jie ir bebūtų, ir mūsų tolimesnė literatūrinė ateitis daugumoje glūdi mūsų pačių plunksnose.

D. K.

PRANEŠIMAS ASS NARIAMS

Remiantis naujuoju ASS statutu bus vykdomi rinkimai į įvairius ASS centrinius organus (išskyrus FSS centro valdybą, kuri buvo išrinkta akivaizdinio FSS suvažiavimo metu, š. m. gegužės 29 d.). Rinkimai bus pravedami korespondencinio ASS suvažiavimo, trumpai vadinamo KASSS, metu, kuris prasidės š. m. liepos 18 d. Suvažiavimui vadovaus ir rinkimus praves Clevelande sudaryta Rinkimų Komisija, susidedanti iš fil. M. Leknickaitės, pirm., fil. R. Mnkūno, sekr., fil. M. Kižienės, ižd., bei narių fil. Kamanto, t. n. V. Vaivadaitės, ir senj. V. Muliolio.

Visi nariai ir skyriai prašomi aktyviai dalyvauti rinkimuose — siūlant kandidatus bei balsuojant. Ryšį su Rinkimų Komisija galima palaikyti šiuo adresu:

fil. M. Leknickaitė
12600 Speedway Overlook
E. Cleveland 12, Ohio
tel. POtomac 1-6508

Gauta žiniai iš Lietuvos, kad š. m. kovo mėn. 7 d. Vilniaus Raudonojo Kryžiaus ligoninėje mirė Kauno V. D. Universiteto Studenčių Skaučių Draugovės filisterė

Angelė Urbanavičiūtė- Gimžauskienė

Palaidota Vilniaus Rasų kapuose.

Teilsisi ramybėje.

AMANDA GELAŽYTĖ

Šių metu geg. mėn. 31 d. baigė Ursuline College, įsigydama bakalauro laipsnį chemijoje.

Amanda gimė 1938 m. geg. 22 d. Bučiūnų kaime Šiaulių apskrity. Gimnaziją baigė jau atvykusi į Ameriką — Clevelande. Aktyvi skautė nuo 1947 metų, ilgametė draugininkė Clev. "Neringos" skaučių tunte, 1958 m. apdovanota Tėvynės Dukros žymeniu; aktyviai reiškiasi Liet. Stud. Saj. veikloje, priklauso Akad. Skaučių draugovei nuo 1956 m. ir buvusi valdybos narė.

Mokslo metams prasidėjus Amanda dėstys chemiją ir maeematiką Clevelando Maple Hts. gimnazijoje.

STASYS CHODAKAUSKAS

Šių metų birž. mėn. 2 d. Case Institute of Technology Clevelande suteikė magistro laipsnį Stasiui Chodkauskui.

tSasys Chodakauskas gimė 1920 m. sausio 27 d. Genevoj, Šveicarijoj. Gimnaziją baigė 1938 m. Panevėžy, Lietuvoje. Studijas pradėjo Vyt. Didž. Universitete Kaune, kurias nutraukė pirmoji rusų okupacija. Teko bėgti į Vokietiją, kur 1944 m. baigė Danzigo Technikos Institutą. 1951 m. atvyko į Clevelandą, kur 1956 m. įstojo į Case Institute of Technology gilinti savo žinias civilinės inžinerijos srityje. Šiais metais jam buvo suteiktas magistro laipsnis. Jo mokslinis darbas — tezė, pavadintas "Elastic Buckling of a Simply Supported Folded Plate". Magistras Chodakauskas kaip inžinierius dirba Clev. Electric Illuminating Co. statybos skyriuje.

Nuo gimnazijos dienų Chodakauskas priklausė skautams, buvo veiklus vadovas, buvęs Kauno 'Žalgirio" tunto adjutantu, vėliau Wiesbadeno tunto adj. 1938 m. įstojo į Korp! VYTIS, buvo·Clevelando skyriaus valdyboje, yra korporacijos filisteris, priklauso PLIAS Clev. skyriui ir yra skyriaus valdyboj.

ALGIRDAS AVIŽIENIS — MOKSLO DAKTARAS

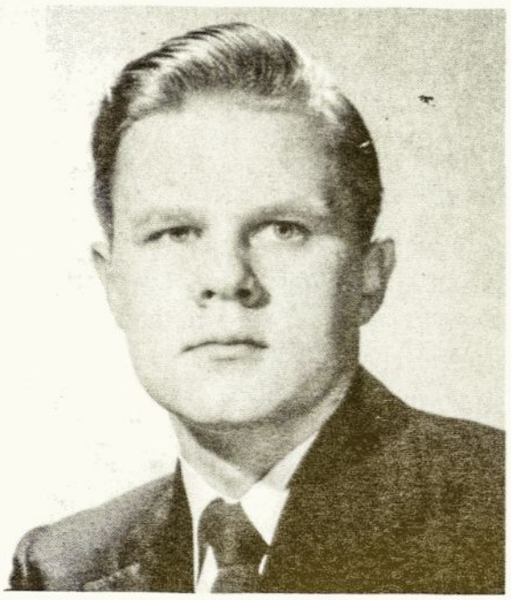

Malonu rašyti apie mums visiems žinomą ir mielą Korp! VYTIS filisterį Algirdą Avižienį. Dar maloniau yra jį pristatyti kaipo naują inžinerijos daktarą.

Vaikystė Lietuvoje — ten Algis ir pradėjo mokslus. Gimnaziją baigė 1949 metais Hanau stovykloje, Vokietijoje. Atvykęs į Ameriką 1951 metais įstojo į University of Illinois, Navy Pier, Čikagoje. 1954 metais Urbanoje įsigijo bakalauro laipsnį elektros inžinerijos srityje. Metais vėliau tame pačiame universitete gavo magistro laipsnį. Universitete Algis pasižymėjo ypatingais gabumais moksle ir buvo kelis kartus gražiai atžymėtas pažangiausių studentų sąrašuose. Gavęs magistro laipsnį iškeliavo į Kaliforniją kur dirbo "The Jet Propulsion Laboratory of California Institute of Technology". 1956 metais buvo pakviestas atgal į Illinois Universitetą asistentu ir dirbo „Digital Computer Laboratory" Urbanoje. Sekančiais metais gavo „RCA Fellow" stipendiją, bei tęsė savo studijas ruošdamasis daktaratui. Šių metų birželio 18 dieną Illinois Universitetas už mokslinį darbą: „A Study of Redundant Number Representations for Parallel Computers" Algirdui Avižieniui suteikė filosofijos daktaro laipsnį (Doctor of Philosophy in Electrical Engineering). Dabar Algis dirba kaipo vyr. inžinierius „Barnes and Reinecke Inc." laboratorijoje, Čikagoje.

Studijų metu už ypatingą pažangumą moksle jo vardas buvo įrašytas į Illinois Universiteto bronzos lentą ir jis buvo pakviestas į garbės korporacijų Tau Beta Pi, Eta Kapa Nu, Pi Mu Epsilon narių eiles.

Šalia atsiekimų moksle Algis yra daugumai žinomas kaipo aktyvus lietuviškos studentijos veikėjas, spaudos darbuotojas ir sportininkas. Jam niekuomet netrūko laiko energingai dalyvauti ir A. S. S. gyvenime. Dauguma jį puikiai pažįsta kaipo valdybų bei įvairių komisijų narį, paskaitų prelegentą, didelį entuziastą — nuotaikos kėlėją, bei aršų, tačiau atydžiai mokslišką diskusijų dalyvį. Sąjūdyje Algis ėjo visą eilę pareigų iš kurių ypač atžymėtinos MV „Akademinio Gyvenimo" skyriaus redaktoriaus ir 1959 metais „Mūsų Vyčio" vyriausio redaktoriaus pareigos. Šiuo metu jis yra naujos Filisterių Skautų Sąjungos CV narys. Algis, taip pat, aktyviai reiškėsi Studentų Sąjungoje — buvęs L.S.S. Garbės Teismo narys. Jis yra skautas vytis, bei vyčių kandidatų būrelio vadovas.

Sporto pasaulyje Algis ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe yra žinomas kaip geras stalo tenisininkas ir kelis kartus yra laimėjęs stalo teniso meisterio vardą.

STEPONAS MATAS — MOKSLO DAKTARAS

Birželio 2 dieną Case Institute of Technology, Clevelande, mokslo daktaro laipsnį suteikė Steponui Matui. Tai pirmasis clevelandietis lietuvis gavęs šiame krašte aukščiausią mokslo laipsnį.

Dr. Steponas J. Matas (Matusevičius) gimė 1933 m. balandžio 2 d. Guragiuose, prie Kuršėnų. Gimnaziją baigė jau atvykęs į Clevelandą. Čia įstojo į garsų Case Institute of Technology, kur pasirinko metalurgijos sritį. 1954 m. jį baigė B. S. laipsniu. Studijas tęsė toliau ir 1957 m. gavo magistro laipsnį fizinėje metalurgijoje. Šiais metais studijas vainikavo daktaro laipsniu, parašęs ir apgynęs disertaciją „Structure and Growth Kinetics of Bainite".

Dr. Matas savo studijoms lėšų gaudavo iš stipendijų už ypatingai gerą mokslą, taip pat dirbo Institute kaip asistentas, vėliau kaip dėstytojas. Nuo šių metų pradžios pradėjo dirbti kaip Project Manager didžiajame Republic Steel Research Center, Independence, Ohio.

Studijuodams dr. Matas buvo veiklus amerikiečių studentų tarpe, vadovavo metalurgijos studentų skyriui, priklausė A.I.M.E., A.S.M. ir kitoms profesinio pobūdžio organizacijoms, kuriose ir toliau tebėra aktyvus narys. Už savo didelius mokslinius laimėjimus jis buvo pakeltas į Sigma Xi garbės narius.

Lietuviškos studentijos ir jaunimo tarpe Stepas buvo žinomas kaip vienas iš veikliausių narių. Priklausė Lietuvių Studentų Sąjungai JAV ir buvo Clevelando skyriaus valdyboje, daug dirbo su skautais vyčiais, vėliau su studentais skautais, buvo Korp! VYTIS Clevelando skyriaus pirmininku, yra šios korporacijos filisteris

Dr. Steponas Matas gali būti šviesiu pavyzdžiu mūsų jaunimui, kaip reikia siekti mokslo ir per trumpą laiką įsigyti doktoratą. Ypač pabrėžtina, kad jis ne tik sugebėjo mokslo siekti, bet taip pat ir gyvai reikštis lietuvių jaunimo veikloje. Tokių žmonių tikrai nedaug turime.

Dr. Mato mokslo laimėjimu džiaugiasi ne tik jo artimieji, bet ir visi bičiuliai bei clevelandiečiai. Linkime jam pasisekimo ir tolimesniame jo gyvenime!

V. K.

Užbaigus studijas filisteriui Algiui Avižieniui tenka palinkėti daug sekmės jo taip pamėgtoje profesijoje, o mes visi bendraminčiai ir draugai lauksime naujos Algio sukonstruktuotos elektroninės skaičiavimo mašinos taip, kaip mes visuomet mielai laukdavome energingo ir pilno idėjų Algio mūsų lietuviško gyvenimo sūkury.

A. M.

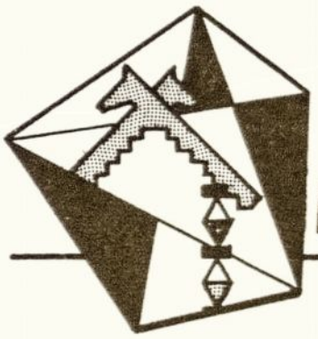

MŪSŲ PASTOGĖJE

Bostone

Birželio 11 d. latvių namuose Bostone, įvyko tradicinė Akademinio kautų Sąjūdžio šventė. Po piet įvykusios iškilmingos sueigos centre buvo Korp! VYTIS senjorų bei ASD tikrųjų narių pasižadėjimai. Pasižadėjimą davė ir spalvas gavo šios tikrosios narės: R. Galdikaitė, D. Gedminaitė, N. Razvadauskaitė, D. Tumaitė, D. Vakauzaitė ir D. Venckutė. Naujais Korp! VYTIS senjorais tapo: V. Grinius, A. Kriščiūnas, R. Šležas, L. Venckus, ir R. Venckus. Taigi Bostono A.S.S. skyrius sustiprėjo visu tuzinu naujų narių! Sueigos metu įdomias kalbas pasakė garbės narys prof. I. Končius ir senj. V. Mantautas. Sueigą pravedė t. n. B. Banaitytė ir fil. J. Špakevičius. Gausių svečių tarpe matėsi atvykusių iš New Yorko, Hartfordo, Worcesterio, Brocktono bei kitų apylinkės vietovių.

Čikagoje

★ Gegužės 15 d. Čikagos A.S.S. skyrius surengė iškylą į Matthiesson State parką, apie 80 mylių Čikagos. Iškylos metu, Kazys Alminas paskaitė kelias savo naujas noveles. K. Alminas yra laimėjęs pirmą vietą pernai surengtame Jaunimo literatūros konkurse. Po pietų buvo aplankytos žymesnės parko vietos, canyon, kriokliai, ir taip pat prūdas vadinamas "velnio virtuvė."

★ Birželio 18 d. A.S.S. Čikagos skyrius, kartu su Lietuvių, Latvių, ir Estų studentų organizacijomis, dalyvavo protesto demonstracijoje, minint 1941 metų birželio 15-tos dienos trėmimus. Nešdami savo organizacijų vėliavas, studentai padėjo vainiką prie Lincoln paminklo, ir paminėjo tremtinius.

★ Birželio 19., Dalės Koklytės bute, įvyko Čikagos A.S.D. draugovės sueiga. D. Koklytė, dabartinė kandidačių globėja, perskaitė straipsnį apie dabartinės Lietuvos rašytojų problemos — iš jų reikalaujamą kūrybą pagal partijos liniją.

★ A.S.D. skyrius Čikagoje išrinko naują valdybą 1960-1961 metams. Pirmininke išrinkta t. n. Laima Vepštaitė, o kandidačių globėja, Gražina Musteikytė.

★ Akademikės, pasipuošusios tautiniais rūbais, budėjo lietuvių paviljone tarptautinės prekybos parodos metu. Paroda įvyko Čikagoje, Navy Pier patalpose.

Clevelande

★ Gegužės mėn. 1 d., Čiurlionio Ansamblio namuose, įvyko ASS Clev. skyriaus Motinos Dienos minėjimas. Senj. R. Vizgirda paskaitė tai progai pritaikytą temą. Fil. R. Minkūnas supažindino dalyvius su ASS veikla. Linksmojoj daly sekė eilėraščiai ir dainos. Visos skyriaus narių mamytės buvo apdovanotas gėlėmis.

★ Birželio mėn. 25 d. Šv. Jurgio parapijos Bažnyčioj moterystės sakramentą priėmė t. n. Jūratė Laiknaitė ir senj. Vitas Koklys, Korp! VYTIS skyriaus pirm. Jaunuosius palydėjo 8-nių porų pulkas. Trys pabroliai buvo atvykę net iš tolimojo Bostono.

★ Birželio mėn. 26 d., pp. Minkūnų rezidencijoje įvyko ASS sueiga. Sueigos metu buvo pasveikinti neseniai baigę mokslus: Stepas Matas, įsigijęs Ph. D.; Stasys Chodakauskas, magistrą; Amanda Gelažytė; Viktorija Vaivadaitė; ir Algis Liutkevičius -Liutkus — bakalauro laipsnius. Sueigos metu aptarta CV rinkimai; ASS savaitgalio stovykla Kanadoje, kurioje Clev. skyrius turi pravesti šeštad. programą; "Mūsų Vyčio" reikalai. Po sueigos dalyviai buvo p. Minkunienės pavaišinti, nes ta pačia proga buvo atšvęstas ir fil. Rimvydo Minkuno gimtadienis.

★ Clevelande sudaryta Rinkiminė Komisija ASS CV rinkimams pravesti, kurion įeina: fil. M. Leknickaitė — pirm., fil. R. Minkunas — sekr., fil. M. Kižienė — ižd., fil. S. Matas, fil. V. Kamantas, t. n. V. Vaivadaitė ir senj. V. Muliolis — nariai.

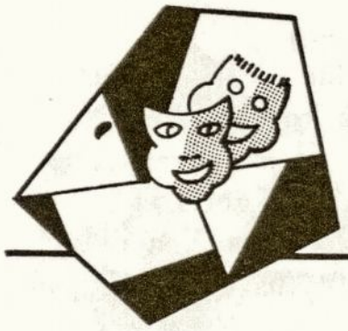

SUMUŠTINIS

DAR APIE KĖDES

Praeitame „Sumuštinio" numeryje tilpo vienos sesės rauda užvadinta „Kam reikia kėdžių?". Pasiskundus apie brolių nedraugiškumą, o gal snobizmą, sesė teigia: „Taip ir slenka mūsų dienos, sueigos ir kt., bet kodėl". Prisipažinsiu, mane jos skundas sugraudino iki ašarų. Kadangi aš visuomet sakau, kad yra garbė atsistot prispaustųjų pusėje, tai nutariau ieškoti būdų pataisyti šią situaciją. Taip bedūmojant prieš mano akis stojosi šitoks vaizdas, kurį pavadinsiu:

KAMBARYS BE KĖDŽIŲ

(Vieno veiksmo, atsiprašant, tragedija)

PAVEIKSLAS: Kambarys su keturiomis sienomis (sunku įtikėti, ką?). Per jo vidurį sulaužyta tvora. Gilumoje matosi didžiulė velėnų krūva. Ant jos sėdi būrys sesių ir brolių. Tamsa dengia veidus. Ant lubų kabo apvali lempa, atseit, mėnesiena. Iš plokštelių sklinda šnabždančio miško garsai. Broliai lyg užhipnotizuoti, sesės ekstazijoj.

SESĖ „A" (pusbalsiai niūniuoja): Čia atsisėdus ne viena,
Tik ta velėna taip šlapia.

SESĖ „B" (susijaudinusi širdim): Gal ratelį?

BROLIAI (choru): Taip!

(Visi sustoja. Šoka ratelį. Vėl atsisėda)

SESĖ „C" (džiaugsmingai): Ar ne puiku? (Atsidūsta.) Ak, jau nuo vaikų darželio laikų taip gerai nesijaučiau.

BROLIAI (choru): Taip!

SESĖ „D" (rimtai): O dabar broliai, papasakokit ką nors intelektualinio.

BROLIAI (choru): Taip!

(Į priekį išeina Brolis Y. Atsikosėja. Pakelia akis viršun.)

BROLIS „Y" (susikaupęs): 1873 metais, septyniolikmetis Freudas baigė gimnaziją ir įstojo į Vienos universitetą. Tuo laiku jis jau buvo susipažinęs su Darwinu ir Goethe. Darwinas, kaip puikiai atsimename, jau tuo laiku buvo paneigęs Karteziško racionalizmo aksioma, o taip pat ir dualizmą tarp žmogaus sprendimo galios ir žvėriško impulso. Goethe, iš kitos pusės, buvo...

SESĖ „D" (patenkinta): Puiku, puiku. Užteks. (Sesės ploja.)
SESĖ „E" (labai jau šelmiškai): O dabar būkime socialūs — išgerkime. (Paduoda visiems po bonkutę Pepsi-Colos.) Už kolegiškumą!
BROLIAI (choru): Taip!
(Visi geria. Pasižiūri į buteliukus. Nusišypso. Vėl geria.)
SESĖ „D" (kreipdamasi į brolį X): Nejaugi degsies savo pypkę? tau neužtenka mūsų šiltos dvasinės kompanijos? (Nusivylusi geria Pepsi-Cola. Brolis X susimandražinęs, tyli.)
SESĖ „C" (gelbėdama padėtį): Aš žinau ko mums trūksta. Pycos! Broliai, gal važiuojam valgyt pycos?
BROLIAI (choru): Taip!
(Niekas nejuda.)
SESĖ „C" (susijaudinusi): Tai važiuojam?
BROLIAI (choru): Taip!
(Niekas nejuda.)
SESĖ „D" (griežtai): Broliai, kam erzinti šuniuką su kaulu, jeigu jūs jo jam neduosit?
BROLIAI (choru): Taip! (Atsistoja ir paduoda sesėms po kaulą.)

U ž d a n g a

Remus

Čikagos ASS skyriaus iškylautojai klausosi K. Almino kūrybos.

Panelę Editą Gavėnaitę
ir
filisterį Gytį Šerną
sukūrusius lietuvišką šeimos židinį, nuoširdžiai sveikina ir laimingo šeimynini ogyvenimo linki

A.S.S. Toronto skyrius

Toronto sesę
t. n. Sigitą Skirgailaitę
ir
New Yorko brolį
senj. Vytenį Ramanauską
sukūrusius akademinę skautišką šeimą nuoširdžiai sveikiname.

A.S.S. Toronto skyrius

REDAKTORIAUS PUSLAPIS

MIELI SKAITYTOJAI,

Šis numeris gerokai pavėlavo, atsiprašome Jūsų visų. Tai įvyko dalinai dėl technikinių kliūčių spaustuvėje, bei redakcijos ir mūsų korespondentų įvairių susitrugdymų. Ateityje stengsimės šias klaidas ir kliūtis atitaisyti.

* * *

Viso redakcinio koletyvo ir administracijos vardu noriu pasveikinti visus Sąjūdžio narius bei skaitytojus šį pavasarį baigusius aukštąjį mokslą ir įsigijusius diplomus. Mes visiems linkime daug sekmės asmeniškai tolimesnėje gyvenimo raidoje. Ar tai bebūtų šeimyniniame gyvenime, ar tai toliau universiteto suole bei laboratorijoje, ar tai savo profesiniame gyvenime. Visą eilę baigusiųjų pristatome šiame numeryje. Kitus pristatysime vėliau — sekančiame.

* * *

Noriu kreiptis į bendradarbius. Tenka džiaugtis skaitytojų ir bendradarbių gausumu. Tačiau noriu priminti, kad siunčiant rašinius ar kroniką redakcijai prašau ją, jei įmanoma, rašyti mašinėle (double spacing). Jei ne — tai nors aiškiu rankraščiu, ne perdaug suglaustai paliekant vietos tarp eilučių. Šiuo metu redakcijai dažnai tenka visą eilę straipsnių iššifruoti ir perrašyti. Tas darbas, deja, užima daug laiko ir sudaro visą eilę kitų keblumų.

* * *

Kviečiame skaitytojus ir toliau dar daugiau bendradarbiauti MV puslapiuose, ypač prisiunčiant kroniką, komentarus, baigusiųjų aprašymus ir nuotraukas. Jauskitės drąsūs šį tą parašyti — mes lauksime.

* * *

Visa eilė skaitytojų šio numerio jau negavo. Labai gaila, bet administracija turėjo išbraukti iš sąrašų visus tuos, kurie nesumokėjo prenumeratą už praėjusius metus. Tenka apgailestauti, tačiau ilgą laiką MŪSŲ VYTĮ už dyką siuntinėti negalime. Būtų neteisu jeigu mes mažintume puslapių skaičių ir tvarkingų prenumeratorių pinigais — aukomis šelptume tuos kurie dažniausiai dėl apsileidimo arba nerūpestingumo nepratęsia prenumeratą.

* * *

Šių metų MV finansinis stovis dar nėra visai aiškus ir matosi keblumų tvarkingai užbaigti metus. Mes dar vis tikimės skaitytojų rūpestingumu atsiskaitant ir skyrių valdybų aktingumu renkant naujas prenumeratas. Administratorius laukia konkrečių rezultatų.

* * *

Nuoširdus ačiū ir ledėjų padėka visiems MV rėmėjams. Štai nauji garbės prenumeratoriai: L. Kaminskaitė, R. Kezys, Br. Lukštaitė, G. Musteikytė ir A. Vengris (1961 m.). Nuoširdus ačiū ir visiems aukotojams: „Nevėžio" tuntui Worchestery $14,60; prof. St. Kolupailai $5.00; Br. Arui $2.00; G. Kurpiui $2.00 ir R. Vėžiui $1.00.

* * *

Šio viršelio autorius yra trečios kartos Amerikos lietuvis Victor Vytautas Vizbara, kuris buvo vienas iš dalyvių New Yorko ASS skyriaus rengtoje jaunųjų dailininkų parodoje. Miela pristatyti "Mūsų Vyčio" skaitytojams šį, kad ir lietuviškai kalbėti nemokantį, bet save lietuviu laikantį dailininką. Ateityje tikimės, kad ir kitų tos parodos dalyvių darbai puoš M. V. viršelius.

Alp 3088
L.arch.LKA

Viršelis: "Liūtas", Viktoro V. Vizbaro

90. 775. 163.